

Šaujiet garām!

Foto - E. Gabranovs

Mednieka meita. Ieva Martuzāne (foto) pavēstīja, ka ir bijušā mednieka meita. Lai arī pēdu atpazīšanā bija labākā, Ieva neslēpa, ka medības viņai nepatīk.

Edgars Gabranovs

Sestdien atpūtas vietā "Krišjāņu Staburags" pulcējās mazi un lieli, lai, kā uzsvēra Krišjāņu pagasta tautas nama vadītāja Inese Kalniņa, nu jau tradicionālajā pasākumā "Gaismas nakts" piedalītos dažādās aktivitātēs. "Ja pērn atklājām Staburaga fotogrāmi, tad šogad uzmanības centrā būs medību tēma – mednieki vāris zupu, klātesošie atpazīs putnu un dzīvnieku pēdas, kā arī demonstrēs prasmes dažādos pārbau-dījumos," pirms pasākuma atklāja I. Kalniņa.

Spriežot par iedzīvotāju aktivitāti, I. Kalniņa secina, ka tā nav prognozējama: "Diemžēl skatītāju un klausītāju visur paliek mazāk." Savukārt Krišjāņu pagasta pārvaldes vadītāja Iveta Socka-Puisāne nešaubās, ka ar pasākumu "Gaismas nakts" iedzīvina Staburagu: "Nezin kāpēc tas mazliet palicis novārtā, jo cilvēki arvien retāk šeit pulcējas un atpūšas. Oktobris ir veļu laiks, kad mums nepieciešama gaismiņa, kuru mēs īpaši izceļam. Šodien ir divējādas sajūtas. Pirmkārt, labi, ka nelīst lietūs, kā sinoptiķi solīja. Otrkārt, ir tik jauks laiks, ka pietiek darbiņu, kurus varētu izdarīt mājās. Jebkurā gadījumā novēlu mums būt biežāk kopā, neskatoties uz to, ka bija kaut kāds vīruss. Mēs esam kļuvuši auksti un attālināti."

Mednieku kolektīva vadītājs Juris Kaņķa, taujāts, kādām prasmēm jābūt labam medniekam, atzina, ka jābūt vispusīgām zināšanām: "Gan pēdas jāzina, gan precīzi jāšauj. Kolektīvā esam sešpadsmit dalībnieki. Kādi esam? Jābūt medību veiksmei! Uz gaidīti skaistu trofeju ieguva Andris Baltris, kurš nomedija alni. Pašam veiksmē vēl nav uzsmaidījusī." Lūgts atklāt, kāds tad ir viņa sapņus medijums, J. Kaņķa neslēpa, ka tas esot vilks. "Tiesa, pērn Aivis Ločmelis netālu no manām mājām vilku nošāva. Vai skauz? Kāda tur skaudība... Medniekiem novēlu labu veselību, kas, gadiem ejot, kļūst arvien vajadzīgāka un vērtīgāka."

Jāsecina, ka Staburagā notiekošās aktivitātes raisīja smaidus un pozitīvas emocijas. I. Kalniņa kopā ar bibliotēkas vadītāju Sanitu Korklu kārtējo reizi pārliecinājās, ka Krišjāņu pusē dzīvo atraktīvi cilvēki. Piemēram, meklējot atbildi, kāda ir atšķirība starp medībām Latvijā un Āfrikā, noskaidrojās, ka kaķu dzimtas dzīvnieki, satiekot medniekus, bēg projām, bet Āfrikā bieži vien bēg mednieki. Medības ir sports vai māksla? Process ir sports, bet stāsts par medībām – māksla. Kas jādara, ja pār ceļu pārskrien melns kaķis? Izrādās, versijas pat to, ka trīsreiz jānosplaujas vai jāatgriežas atpakaļ, nav krišjāniešu gaumē. "Jāpriecājas, ka neesi pele," secināja I. Kalniņa. Un visbeidzot – kāpēc kazai ir skumju pilnas acis? Tāpēc, ka vīrs ir āzis.

*Turpinājums 10.lpp.

Īsziņas

Šedevrs vaduguniešu gaumē!

Pirmdienas rīts laikraksta "Vadugums" redakcijā sākās ar vēlējumiem, kā arī neparastu un krāšņu torti, kuru var nosaukt arī par šedevru. Kā nu ne, ja, to aplūkojot, pat nezinātis apjaustu, ka gardums veltīts novada avīzītei jeb šoreiz SIA "Balvu Vadugums" dzimšanas dienai. Lai arī laikraksts iznāk kopš 1950.gada 5.marta, vadugunieši uzskata, ka mums ir arī otrā dzimšanas diena – 16.oktobris, kad dibināts SIA. Par šedevra tapšanu liels PALDIES balvenietai Nadeždai Siliņai.

Izmaiņas sveciņu vakarā Balvos

2.novembrī Balvos, Rožu kapos, sveciņu vakars notiks **plkst. 19.00** (par stundu vēlāk, nekā bija izziņots).

Covid-19

(14.oktobris)

Balvu novads – 112
Alūksnes novads – 128
Gulbenes novads – 162
Ludzas novads – 231
Rēzeknes novads – 266
Madonas novads – 215

Nākamajā
Vadugumā

- **Dzīvnieku aizsardzības biedrībai vairāk iespēju Gulbeniešu pieredze**
- **Katra biļete – laimīga Kas notika Tilžas centrā?**

Vārds žurnālistam

Ingrīda Zinkovska

Nejausi satikts paziņa, kurš dzīvi tver kā joku vai vismaz izliekas to darām, piedāvāja paklausīties ierakstu no kādas interneta vietnes. Proti, kā pasaules tautas *mīl* viena otru... Grieķi nemīl albāņus, bet albāņi nemīl serbus, zviedri pret somiem izturas kā pret saviem bijušajiem kalpiem, bet somi pret igauņiem izjūt – fu-fu! Savukārt igauņi nemīl krievus, kurus pasaulē nemīl daudzi, īpaši amerikāņi. Arī amerikāņus nemīl daudzas tautas. Angolas iedzīvotāji nemīl ķīniešus, savukārt ķīnieši nemīl tibetiešus, bet šiem vispār uzspļaut visai pasaulei. Franči nemīl nevienu, bet neviens arī nespēj apskāpēt viņus, utt. Pasmējusies par autora veiklo frāžu savirknējumu, savdabīgo izdomu un epitetiem, devos dienas gaitās, taču kāds sadzīvīks atgadījums rosināja uzdot jautājumu, – cik ļoti mēs, latvieši, viens pret otru izturamies labestīgi, lai nelietotu skaļo apzīmējumu ‘mīlam’. Tanī dienā man vajadzēja iegādāties kādu māsaiņniecībā nepieciešamu preci, ko palūdza laukos dzīvojoša sieviete, kurai ir veselības problēmas, proti, ierobežota spēja pārvietoties. Jutos apmulšusī, kad vienā no tirgotavām uz jautājumu, kur vēl varētu meklēt līdzīgu produktu, no pārdevēja saņēmu atbildi, ka viņi par konkurentiem neinteresējas. Nākamajā tirgotavā pārdevēja noteica, ka informāciju par preci sniegs tikai tad, ja tiešām kaut ko pirks. Un tas viss mūsu mazajā pilsētiņā! Jā, konkurence ir nežēlīga. Jā, laiks ir emocionāli saspringts, ko rada ekonomiskā un ģeopolitiskā krīze. Bet vārds un smaids taču nemaksā neko. Turklāt iedomājos, kā šajā situācijā justos sieviete, kura ar grūtībām pārvietojas. Ja nākamreiz būs jāiepērkas, noteikti uzmeklēšu citu tirgotavu, kaut vai ārpus Balviem.

Latvijā

Nākamgad pieaugs budžeta izdevumi. Sācies valsts budžeta veidošanas process, kam klāt ķērusies vēl tagadējā valdība, kas atbalstījusi pamatbudžeta izdevumus gandrīz 10 miljardu apmērā, kas ir aptuveni par miljardu vairāk nekā šogad. 2023.gadā valsts budžeta izdevumiem plānoti 9,8 miljardi eiro.

Tiesībsarga birojs sāk informatīvu kampaņu pret mobingu. Rīgas Stradiņa universitātes profesore tiesībsargāties pierādīt, ka darbavietā pret viņu īstenots mobings un nevienlīdzīga attieksme. Arī Tiesībsarga birojā pēc palīdzības arvien biežāk vērsas no mobinga cietušie – dažādu nozaru darbinieki. Eksperti spriež, ka patiesībā emocionālā vardarbība darbavietās ir daudz vairāk izplatīta, tikai vairums cietušo izvēlas klusēt.

Noskaidrots autovadītājs – lača vajātājs. Dabas aizsardzības pārvaldei, pateicoties sabiedrības atsaucībai un sniegtajam ziņām, ir izdevies noskaidrot vainīgo par lača ilgstošu trenkašanu uz meža ceļa. Pēc saņemtās informācijas pārvalde ar Valsts policiju fiksējusi pierādījumus veiktajam pārkāpumam un uzsāka administratīvā lietvedība par soda piemērošanu.

Sācies Rīgas starptautiskais kinofestivāls. Ar Ņujorkā dzīvojošās latviešu režisores Signes Baumanes filmu “Mans laulību projekts” pirmizrādi tika atklāts Rīgas starptautiskais kinofestivāls. Skatītāji ar lielu interesi sekoja līdz filmas notikumiem un filmas beigās ar ovācijām vēlreiz izsauca uz skatuves režisori. Filma guvusi starptautisku atzinību prestižos kino festivālos.

Prezidents aicina apdomāt valsts valodas nozīmi. Valsts prezidents Egils Levits Valsts valodas dienā aicināja pārdomāt, ko katram no mums nozīmē latviešu valoda. Viņš norādīja, ka vairumam latviešu valoda ir dzimtā valoda, un mēs dzīvojam latviešu kultūras vidē, uzsverot, ka šāda vide pastāv tikai šeit, Latvijā, un nekur citur pasaulē. Latviešu valoda ir gan mūsu prāta, gan sirds valoda.

Sinoptiķi prognozē laika apstākļus šoziem. Sinoptiķi prognozē, ka 2022./2023. gada ziema Baltijas valstīs būs siltāka par normu, savukārt nokrišņu daudzums gaidāms mazāks nekā ierasts. Vienlaikus pastāv varbūtība, ka Baltijas valstīs šķērsos cikloni no Vidusjūras, kas nereti sagādās intensīvu sniģšanu. Neviena prognoze nevēsta, ka ziema šogad būs auksta, bet netiek prognozēts, ka arī tik silta, kā 2019./2020.gadā.

(No interneta portāliem lsm.lv, press.lv, delfi, la.lv)

Meklējam atbildi

Vai dome pārceļies uz muižu?

Jārikojas ātri. Tā kā pašvaldība saņēmusi būvnieku iesniegumu, ka remontdarbi sāksies 17.oktobrī, nomniekiem steidzami bija jālemj, kurp doties.

Irēna Tušinska

Redakcijā vērsās sašutusi balveniete, divu dēlu mamma, kuras bērna sporta pulciņa nodarbības notiek muižā. “Dēla treneris brīdināja vecākus, ka nezina, vai turpmāk treniņi varēs notikt un kur tie notiks. Viņš esot saņēmis brīdinājumu, ka desmit dienu laikā jāatrod citas telpas, jo it kā novada dome plāno pārcelties uz muižu. Vēlos uzzināt, kāpēc dome pārceļas uz muižu, ja tikko ir renovēta sava ēka?”

Diskusijas turpināsies

Balvu novada domes priekšsēdētājs SERGEJS MAKSIMOVSKAIDRO, ka sporta pulciņiem, kuru nodarbības šobrīd notiek muižā, ir jāatrod telpas, jo ēkas pirmajā stāvā notiks remonts: “Nav taisnība, ka dome pārceļas uz muižu. Deputāts Egons Salmanis un daži citi gan ir izvirzījuši priekšlikumu, ka dome varētu atrasties muižā, bet par to vēl plānojam diskutēt tuvākajā laikā. Vispirms ir jāsaplāno Balvu novada pašvaldības institūciju atrašanās vietas. Māja Bērziņu ielā 1 ir izremontēta, un daudzi noteikti vēl atceras, ka tur kādreiz varēja saņemt valsts iestāžu pakalpojumus, piemēram, Valsts sociālās apdrošināšanas un arī citus pakalpojumus. Iespējams, pirmajā stāvā varētu atrasties nevis izglītības pārvalde, bet, piemēram, klientu apkalpošanas centrs. Tā būs grāmatvedība vai domes priekšsēdētājs, vai izglītības pārvalde, vai kāda cita iestāde, kas atradīsies ēkā Partizānu 14 vai muižā, vai kādā citā ēkā, debatēsīm tuvākajā laikā. Pieļauju, ka debātes būs karstas. Plānojam pārrunāt, kam ir jāatrodas muižas telpās. Tur nav iespējams veikt ļoti kardinālas pārbūves, tomēr, remontējot ir jāsaprot – ja telpā turpmāk notiks datorkursi, tur jāierīko vairāk rozešu. Ja tur trenēsies vingrotāji, remontam ir citas prasības. Ja tur atradīsies tūrisma informācijas centrs, tad atkal ir citas prasības. Šobrīd kopā ar sabiedrību ir jādiskutē un jāvienojas par to, kā mēs visefektīvāk varam izmantot muižas ēku.”

Ierāda pagaidu telpas

12.oktobrī, Balvu novada pašvaldības izpilddirektore Daina Tutiņa un domes priekšsēdētāja vietniece Sandra Kapteine kopā ar muižas telpu nomniekiem sprieda par pagaidu vietu ierādīšanu muižas 1.stāva remontdarbu laikā. Novada vadības pārstāves uzklaušija katra nomnieka vēlmes un piedāvāja, viņuprāt, piemērotas pagaidu telpas. D.Tutiņa un S.Kapteine atklāja, ka 20.oktobrī deputāti spriedīs, kuras iestādes pēc remonta būs izvietotas muižas ēkā – vai to izmantos tikai administrācijas vajadzībām, vai daļēji šeit darbosies arī iepriekšējie nomnieki. Viņas pieļāva iespēju, – ja muižā neievāksies pašvaldības administrācija, te varētu izvietoties izglītības pārvalde, Balvu Iekļaujošās izglītības atbalsta centrs un Tūrisma informācijas centrs, kā arī varētu atgriezties daļa iepriekšējo nomnieku. Taču tas noskaidrosies ne agrāk kā ceturtdien.

Uzņēmējiem un organizācijām, kas darbojas muižas ēkā, tās jāpamet līdz 17.oktobrim, kad tur sāksies remontdarbi. Savukārt remontdarbu pabeigšanas termiņš ir šī gada 31.decembris. Šobrīd muižas ēkai ir izremontēts pagrabstāvs un jumts. Viens no nomnieku iebildumiem bija novēlotā paziņošana par nepieciešamību atstāt telpas. Izskanēja arī

Apskata pagrabstāvu. Lai nenāktos mainīt juridisko adresi, kas ir ilgs un sarežģīts process, uz muižas pagrabstāva izremontētajām istabām pretendē tie nomnieki, kuri sniedz apmācības.

bažas, ka organizācijām, kas sniedz licencētas apmācības, piemēram, “Buts”, biedrība “Ritineitis”, arī abas autoskolas un Balvu Profesionālā un vispārīgizglītojošā vidusskola, ir jābūt reģistrētai noteiktai adresei, bet jaunas pagaidu adreses reģistrēšana prasīs mēnesi vai pusotru. Turklāt šiem nomniekiem ir svarīgi zināt, vai pēc remonta viņi atgriezīsies muižas telpās un atkal nebūs jāmaina adrese. “Varbūt šī steiga radās tāpēc, ka šobrīd pašvaldībā ir saņemts iesniegums no būvuzņēmēja līdz 17.oktobrim atbrīvot pirmo stāvu. Saprotam arī uzņēmēju. Viņam ir laika grafiks, plānojums, ko darīs katru nedēļu. Tāpēc nevaram gaidīt komitejas sēdi 20.oktobrī, kad lemsim par šīm telpām,” to, kāpēc lēmums par pagaidu telpām jāpieņem tūlīt, paskaidroja S.Kapteine. Viņa piebilda, – tā kā ēkā notiks remontdarbi, nodarbības nevarēs notikt arī ēkas 2.stāvā.

Sapulces gaitā katrs nomnieks saņēma piedāvājumu pagaidām pārcelties uz kādām no šobrīd pieejamām telpām. Sieviešu biedrībai “Rudzupuķe” piedāvāja telpas klientu apkalpošanas centra mājā vai ēkā, kur izvietota sociālā pārvalde. Arī “Latvijas nedzirdīgo biedrība” saņēma piedāvājumu ievākties sociālās pārvaldes ēkas 2.stāvā vai izvēlēties kādu no telpām muižas pagrabstāvā, kas jau ir izremontēts. Tāpat “Latvijas Sarkanā krusta” Balvu komiteja piekrita darboties muižas pagrabstāvā. Lai nebūtu jāreģistrē jauna adrese, vienā no muižas pagrabstāva telpām gatavi ievākties arī SIA “Buts” darbinieki. Uz kādu no šīm pagrabstāva istabām pretendē arī biedrība “Ritineitis”. Savukārt Ilutas Tihomirovas vadītās bērnu nodarbības pagaidām notiks Balvu Bērnu un jauniešu centrā. Treneru Māra Daukstes klabka un Jāņa Kozlovska karatē nodarbības piedāvāja vadīt Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas sporta zālē, jo pašvaldība solīja pārskatīt šo telpu nomas maksu, kas, treneru ieskatā, ir pārāk augsta. Šo sporta sekciju darbs muižā vairs neturpināsies arī pēc remonta. Tiklīdz tiks pabeigti jau iesāktie autokursi, muižas telpas, vismaz uz laiku, būs jāatstāj arī autoskolām “AAA” un “Balvi Auto”. Ar tiem uzņēmējiem, kuri sapulcē nepiedalījās, par telpu ierādīšanu novada pašvaldības speciālisti spriedīs atsevišķi. Savukārt dejotājiem piedāvās pagaidu telpas ar parketa grīdām, iespējams, Balvu Kultūras un atpūtas centrā.

Foto - I.Tušinska

Foto - I.Tušinska

Atgriežoties pie publicētā

Vientuļos iekārtota telpa Ukrainas civiliedzīvotājiem

Laikraksta "Vaduguns" 23.septembra numurā rakstījām par dažādu organizāciju pārstāvju Vientuļu robežkontroles punkta apmeklējumu, lai saprastu, kāds atbalsts nepieciešams Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri šķērsojuši robežu.

Biedrības "Gribu palīdzēt bēgļiem" valdes locekle Evija Strupiņa paskaidroja, ka tuvojas ziema, tādēļ vēlas pārliecināties, lai cilvēki, šķērsojot robežu, neatrodas nekuriem, kad nav, kur sasildīties un nokārtot dabiskās vajadzības. Arī, piemēram, Jolanta Sauleviča-Logina, kura kopš jūnija ir Ukrainas civiliedzīvotāju bēgļu koordinatore Balvu novadā, atzina, ka problēmas ir saasinājušās, iestājoties aukstākam laikam: "Ja vasarā, šķērsojot robežu, nebija problēmu pagaidīt transportu, tad vēsā rudenī un ziemas apstākļos cilvēkiem tas var sagādāt raizes."

Tikmēr Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs pieļāva, ka pašvaldība ar zemes īpašniekiem varētu vienoties pie Vientuļiem uzstādīt kādu telpu, kur robežas šķērsotājiem īslaicīgi uzturēties, kamēr viņiem atbrauc pakal transportu. "Svarīgākais šobrīd ir steidzami uzstādīt telti vai vagoniņu, kaut gan pastāv iespēja uzkavēties arī robežkontroles telpās," atzina S.Maksimovs. Tiesa, ciemiņi un pašvaldības pārstāvji bija vienisprātis, ka tas, iespējams, ir psiholoģiski apgrūtināši, pieļaujot, ka, robežu šķērsojot, cilvēki pēc iespējas ātrāk vēlas nokļūt otrpus žogam.

Nodrošināts viss nepieciešamais

Pēc organizāciju un pašvaldības pārstāvju Vientuļu robežkontroles punkta apmeklējuma aizritējis gandrīz mēnesis. Pagājušajā nedēļā laikraksts "Vaduguns" tikās ar Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes priekšnieku pulkvežleitnantu MAREKU ĻAHNOVIČU, kurš pastāstīja, ka telpu jautājums Ukrainas civiliedzīvotājiem ir atrisināts: "Ņemot vērā vēsos laika apstākļus un citas neērtības, cilvēkiem atrodas ārpus telpām, robežšķērsotāji, kuri ierodas Vientuļos, turpmāk tiks palūgti doties uz apsildāmu administratīvo jeb dokumentu noformēšanas telpu, kas atrodas robežkontroles punkta teritorijā. Tur robežas šķērsotāju ērtībām ir nodrošināts divāns, pietiekamā daudzumā krēsli, termoss, ūdens, iespēja iedzert siltu tēju. Protams, pieejamas arī labierīcības. Līdz ar to

Ukrainas civiliedzīvotāji, paralēli gaidot brīdi, lai nokārtotu visus nepieciešamos dokumentus, atradīsies siltās telpās un varēs gūt atelpu. Jāpiebilst, ka sākotnēji viena no atbalsta organizācijām apsekoja robežkontroles punktu ar domu Ukrainas civiliedzīvotāju vajadzībām izvietot, piemēram, telti. Viņiem gan radās šaubas, vai robežšķērsotāji to izmantos, jo pie pašreizējās kārtības viss ir nodrošināts. Turklāt ir noorganizēts šo cilvēku turpmākais ceļš. Proti, pēc dokumentu noformēšanas, pārbaudes un iziešanas ārpus robežkontroles punkta viņus praktiski uzreiz gaida transports."

Kad Vientuļos ciemojās atbalsta organizāciju un pašvaldību pārstāvji, izskanēja arī priekšlikums, ka kādu noteiktu laika posmu robežkontroles punktā varētu nozīmēt brīvprātīgo, kurš palīdzētu Ukrainas civilpersonām – sniegtu pašu nepieciešamāko atbalstu un informāciju. Vientuļu robežkontroles punkta priekšnieks kapteinis Aldis Staņislavskis norādīja, ka šādi jautājumi jārisina ar robežsardzes vadību. Jautāts, kā vērtē šādu priekšlikumu, Viļakas pārvaldes priekšnieks M.Ļahnovičs atzina, ka šobrīd tas vairs nav nepieciešams, jo uz vietas esošo robežsardzes amatpersonu rīcībā ir visa nepieciešamā informācija, kuru sniegt Ukrainas civiliedzīvotājiem. "Robežsargi jebkurā gadījumā uzklausa un nāks pretī ikvienam, kuram būs vajadzīga palīdzība. Ja tas ļoti nepieciešams, robežsargi ir gatavi arī nogādāt ukraiņu ģimeni uz kādu no izmitināšanas vietām Balvu novadā," pastāstīja M.Ļahnovičs.

Situācija uz robežas – stabila un mierīga

Jautāts, kāda kopumā šobrīd ir situācija ar Ukrainas bēgļiem Viļakas pārvaldes robežpārejas punktos, M.Ļahnovičs darīja zināmu, ka, sakarā ar izsludināto ārkārtas situāciju, Pededzes robežšķērsošanas vieta, kā zināms, ir slēgta. Saskaņā ar pašreiz spēkā esošo rīkojumu tā nestrādās līdz 27.decembrim. Vai tā būs arī turpmāk un termiņš netiks pagarināts, rādīs laiks. "Kas attiecas uz Vientuļu robežkontroles punktu, līdz 1.oktobrim caur šo punktu robežu vidēji diennaktī šķērsoja 400 – 500 cilvēki. Šobrīd skaits krities līdz vidēji 200 personām," informē Viļakas pārvaldes priekšnieks.

Ņemot vērā, ka Viļakas pārvalde pārrauga robežu ar Krieviju, kas šobrīd veic agresīvu karadarbību Ukrainā, kādas korekcijas mūsu pusē robežsardzes amatpersonu ikdienā tas

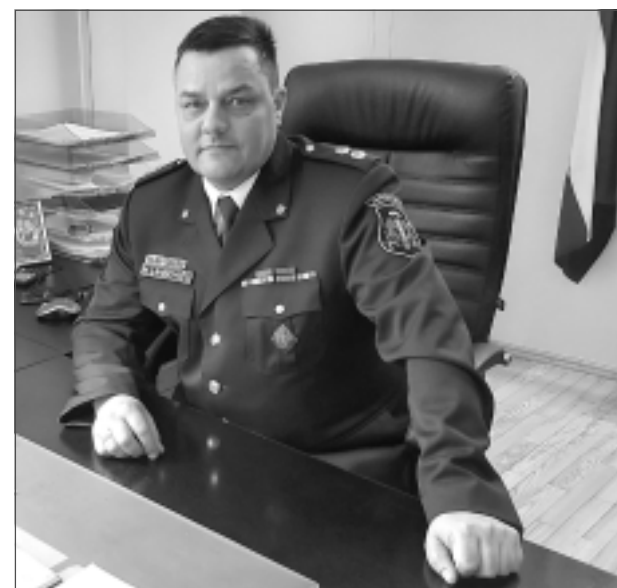

Foto - Vaduguns arhivs

Mareks Ļahnovičs. Lūgts dalīties pārdomās, kā kopumā vērtē notiekošo Ukrainā, Viļakas pārvaldes priekšnieks atzina, ka ukraiņu tauta ir ļoti pašai izziņģīga, kura cinās ne tikai par savu, bet (ar savu sabiedroto atbalstu) arī par visas Eiropas brīvību. "Aicinu arī ikvienu Latvijas iedzīvotāju solidarizēties ar ukraiņu tautu un būt saprotošiem attiecībā pret tām dzīves neērtībām, ekonomiskām svārstībām un sadārdzinājumu, ar ko šobrīd mums jāsasarkas. Tas ir ļoti svarīgi, jo tā ir cena šī brīža centieniem nosargāt brīvību," uzsver M.Ļahnovičs.

ieviesīs? M.Ļahnovičs skaidro, ka, pirmkārt, sakarā ar izsludināto ārkārtas situāciju, tiek nodrošināta pastiprināta Krievijas Federācijas pilsoņu pārbaude. Otrkārt, pastiprināta arī zaļās robežas uzraudzība, palielinot intensitāti un norikojuma blīvumu. "Pēc nepieciešamības un pieprasījuma atbalstu gatavi sniegt arī Nacionālie bruņotie spēki. Šobrīd gan visus uzdevumus spējam izpildīt ar saviem resursiem. Jāpiebilst, ka Latvijā ieceļo arī tie Krievijas Federācijas pilsoņi, kuri pēc noteiktajiem kritērijiem drīkst ieceļot Latvijā. Kopumā gan Krievijas pilsoņu starp robežšķērsotājiem tikpat kā nav. Pagaidām uz zaļās robežas nav arī konstatēti nekādi parkāpumi, tajā skaitā no to cilvēku kategorijas, kuri Krievijā pakļauti mobilizācijai. Situācija uz robežas ir stabila un mierīga," secina M.Ļahnovičs.

Telpa ukraiņiem

Tā izskatās telpa Vientuļu robežkontroles punktā Ukrainas civiliedzīvotājiem, kur novietots divāns, krēsli, pieejama silta tēja un citas nepieciešamākās lietas. Padomāts arī par cilvēkiem, kuriem ir grūtības pārvietoties – pieejams arī atbalsta spieķis.

Foto - no personīgā arhīva

Godina režisori

Dzīvi bagātinājuši teātrim atdotie darba gadi

Balvu Goda pilsoņe, Balvu Tautas teātra režisore Vaira Resne 14. oktobrī atzīmēja 50 darba gadus kopš pirmā teātra mēģinājuma. Pēc pateicības Svētās Mises Balvu Romas katoļu baznīcā teātra dalībnieki un citi interesenti pulcējās Balvu Kultūras un atpūtas centrā, lai dalītos atmiņās par izrādēs redzēto, mēģinājumos piedzīvoto, par kopīgiem mirkļiem ar režisori ikdienā un svētkos. Cilvēki varēja rakstīt vēstules, kas nodotas režisorei un kurās var ielūkoties arī mūsu lasītāji.

Atklājot tikšanās, Māris Lāpāns mudināja atcerēties, kāds bijis laiks, kad Vaira Resne uzsāka darba gaitas Balvos. Tas bija 1972. gada 14. oktobris, kad avīzes rakstīja par piecgades plāniem, komunistiskā darba triecienniekiem, darbaļaužu dzīvi, bet vietējā avīze bija partijas izdevums. "Vēsturiski skatoties, šis bija notikumiem bagāts gads, dzīve ritēja spraigi gan pasaulē, gan Padomju Latvijā. Izņēmums nebija arī Balvi, pilsētā dzīve kūsāja. Šajā gadā kultūras namā notika arī pirmais teātra pulciņa mēģinājums Vairas Resnes vadībā," minot daudzus interesantus faktus no vēstures, teica Māris. Viņš izteica minējumu, ka diez vai pirmajā mēģinājumā viņa saņēmusi aplausus, taču vēlāk dzīvē tos skatītāji pēc izrādēm nav zēlojuši. Pirmo mēģinājumu atcerējās arī Svetlana Novika. "Bijām krietns bērnu pulciņš, ar kuriem jau strādāja jauka režisore Anna, tāpēc jauno vadītāju saņēmām dalītām jūtām. Tagad saku – man laimējies dzīvot un darboties teātri Vairas laikmetā," uzsvēra Svetlana. Ruta Cibule spilgti noraksturoja pirmās izrādes aksesuārus savai lomai, atklājot arī spilgtas

Foto - Z. Logina

Vaira Resne kopā ar teātra aktieriem. Režisore atklāja, ka ar šo tikšanās mirkli visiem vēlējusies parādīt, kādi fantastiski cilvēki ir aktieri, cik daudz darba un sava brīvā laika atdevuši teātrim, apmeklējot mēģinājumus un spēlējot izrādēs.

atmiņas par izrādēs piedzīvoto. Viņa Vairai pasniedza arī ziedus un apsveikumu ar paldies vārdiem par ieguldīto darbu,

rūpēm un mīlestību. Atmiņās dalījās arī citi teātra aktieri, ar dziesmām, dzeju, pat deju iepriecinot režisori.

Dievs svētījis ar sirds gudrību un talantu

Režisori Vairu Resni Dievs svētījis ne tikai ar talantu un ļoti lielu sirds gudrību, bet arī ar smalku, jūtīgu un ļoti emocionālu šīs pasaules izpratni un uztveri. Tas ir jaušams gan ikvienā viņas iestudējumā, gan ļoti cilvēcīgā saskarsmē ar aktieriem un kolēģiem. Mīlēt cilvēku tā pa istam, bez jebkādiem nosacījumiem šīs laikus ir ļoti reti sastopama īpašība, un Vairai tā piemīt. Skatoties viņas iestudētās izrādes, tās vienmēr pārsteidz ar savu jūtu dziļumu, izcilu profesionālismu un patiesumu. Pazīstot, zinot un mīlot Balvu Tautas teātri, varu apgalvot, ka tā ir īpaša teātra brālība ar savu atmosfēru un auru, ko savos 50 režisora darba gados ir radījis un veidojis tieši režisore Vaira Resne. Ir izaudzinātas vairākas aktieru paaudzes un profesionāli režisori. Manuprāt, Balvu Tautas teātris ir ne tikai jūsu pilsētas gods un lepnums, bet arī viens no spilgtākajiem un vadošajiem Latvijas amatierteātriem. Esmu pateicīga liktenim, ka daudzu gadu garumā Jēkabpils Tautas teātrim un Balvu Tautas teātrim ir izveidojusies sirsnīga draudzība un radoša sadarbība. Miļā Vaira, lai radošā dzirksts dzīvo Tevi un Dieva žēlastība ir ar Tevi.

Jēkabpils Tautas teātra režisore INTA ŪBELE

Mēs ar tevi lepojamies!

Vaira ir tas cilvēks, ar kuru mēs, viņas klasesbiedri, ļoti lepojamies. Jau mācoties vidusskolā, viņa zināja, ka turpmāko dzīvi saistīs ar teātri, tāpēc sekoja norisēm teātra pasaulē, krāja materiālus par izrādēm un aktieriem. Atceros mūsu klases Žetonu vakaru, kuram režisore bija Vaira. Tā bija skaista dzejas kompozīcija par jaunību, nākotni un sapņiem. Vaira bija iniciatore arī mūsu klases pirmajam salidojumam, ko mēs tagad, ik pēc pieciem gadiem, turpinām. Sākot jau no pagājušā gadsimta septiņdesmitajiem gadiem, Vaira un Tautas teātris Balvos tagad liekas tik pašsaprotams un klātesošs. Mums ir bijusi iespēja gandrīz katru gadu noskatīties kādu jauniestudējumu. Tās bijušas gan izrādes lielajā zālē divu stundu garumā ar lieliskām dekorācijām un nevainojamu, izcilu aktieru darbu, gan izrādes mazajā zālē ar emocionālu Čehova darbu interpretāciju. Spilgtā atmiņā palikusi Ibsena "Nora" ar Raimondas Kravales un Andra Tjuniša spēli galvenajās lomās.

Mēs, balvenieši, esam milzīgu pateicību parādā Vairai par uzdrīkstēšanos organizēt Starptautisko Teātra festivālu "Krišu dārzs", uz kuru ierodas skatītāji no visas Latvijas. Atzīmējot nozīmīgo darba jubileju, Vairai vēlam Dieva žēlastību, labu veselību, būt lepnai ar paveikto!

Vairas klasesbiedrene VILMA GARANČA

Pirmajā vietā vienmēr ir cilvēks

Esmu jelgavniece, savulaik spēlēju Jelgavas Alunāna teātri, kur galvenā režisore bija Lūcija Ņefedova. Šī režisore savas zināšanas deva daudziem studentiem, arī Vairai. Labi atceros viņu kā jaunieta ar skaistu, garu bizi, kura likās tik iederīga vidē, no kuras nāca. Tās ir pirmās atmiņas. Vēlāk uzzināju, ka Vaira Balvos iestudē ļoti nopietnas izrādes. Viņa nekad nav aizrāvusies ar kaut kādiem modernās mākslas meklējumiem, jo pirmajā vietā vienmēr izrādēs ir bijis cilvēks un tas, ko viņš jūt un izdzīvo jebkurā valstī, jebkurā laika posmā. Visas režisores izrādes ir pamatīgas, tajās ieguldīts liels darbs, jo Vaira prot labi strādāt ar aktieriem, atklājot viņu talantus. Protams, arī Vaira ir meklējusi un atradusi interesantus izrādes pasniegšanas veidus, liekot skatītājiem zālē sēdēt otrādi vai aktieriem spēlēt uz trīspakāpiņu skatuves. Balvu Tautas teātra "Jaunā saimniece" ieguva nedalītu žūrijas atzinību, tajā augstu novērtēja aktieru sniegumu. Izrādes skatītājus uzrunā, jo tās ir par cilvēkiem, kādi esam mēs paši, kādi ir mūsu līdzcilvēki. Vaira iestudējusi latviešu un krievu klasiku darbus, jo tajos ir dziļums. Viņai nav bijušas izrādes – viendienītes, kā tas šobrīd ir daudzos amatierteātros. Priecājos, ka Vaira nekad nav pazaudējusi humora izjūtu, viņai ir tik brīnišķīgi smieklī, ka citiem gribas smieties līdzī. Režisores redzējums ir ass joprojām, un par to prieks, tāpēc novēlu viņai labu veselību!

Latvijas Nacionālā kultūras centra amatierteātru mākslas eksperte DACE VILNE

Svarīgi noticēt un iedot spārnus

Man jau bija galvenā loma, pat titulloma, es biju negantais zaķis Pauks izrādē "Pauks un Šmauks", biju piedalījies daiļlasīšanas konkursos, nepaliekot pēdējās vietās. Man traki patika teātri. Es drosmīgi izstāstīju Vairai, ka gribu būt aktrise. Un sākās mans stāsts, jo Vaira ticēja, ka spēšu. Manu dzīvi izmainīja viņas viens teikums: "Būtu labi stāties nākamgad, tad aktierus uzņems Daugavpils kurss, un jaunībai liela priekšrocība." Es ticēju Vairai un līdz gada beigām nokārtoju visus pārbaudījumus desmitajā klasē, lai no janvāra iesoļotu noslēdzošajā vidusskolas posmā. Bija 1988.gads, man bija sešpadsmit, un es iestājos konservatorijas Teātra fakultātē. Tik daudz varētu stāstīt par sevi un to, cik ļoti svarīgs ir teātris manā dzīvē, bet, ja Vaira man nenoticētu, būtu cits stāsts... Ir tik svarīgi noticēt, iedrošināt, iedot spārnus, un Vaira to prot. Vēl es zinu, ka Vaira sargā savējos.

Paldies, Režisor!

Ar cieņu, INESE LAIZĀNE

Būt režisoram – sūtība un ziedošanās

Kas ir piecdesmit? To vislabāk zini Tu pati, jo teātra režisors nav profesija, bet gan sūtība un ziedošanās. Katru iestudējumu Tu esi izdzīvojusi ar vissikāko savu nervu šūnas enerģijas pulsējumu, dvēseles spožumu, to dalot ar saviem aktieriem un skatītājiem. Vai bija viegli? Nebija un nekad neviens arī netika soliņš, ka būs viegli. Tas ir kā ceļš, kas ved pretī Dievam, bet nebūt nav gluds un ziediem kaisīts. Mēs vienmēr esam apbrīnojuši un sirdis lepojušies ar Tevi.

Veselību un izturību vēlot, AIVARS IKŠELIS

Paldies par talantu un darbu!

Tas bija sen. Ar Vairu satikos, kad biju skolniece, šķiet, 7.klasē, un aizgāju uz viņas teātra pulciņa vadītājam nodarbinātām Balvu kultūras namā. Mēs iestudējām "Sniega karalieni". Atzišos, man nepatika iedalītā loma – Krauklis. Tāds pelēks, neizteiksmīgs putns, kuram jāķerc, toties mana klasesbiedrene Mārite bija Gerda, jaukā meitene, kura palīdz glābt zēnu Kajū. Nav aizmirsušas izjūtas, kādas mani valdīja brīdī, kad vērs skatuves priekšskars. Uz muguras man bija apmetnis – liels lakats ar piesūtām tumšām, sagrieztām drēbes strēmeliem, kas bija domātas putna spalvas. Tricēju kā apšu lapa, turēju skatuves aizkaru ciet un teicu, ka nekur neiešu. Vaira bija blakus, kaut ko man teica, drusku nomierinājos un spēru soli uz priekšu...

Manas teātra pulciņa nodarbības pārāk ilgi neturpinājās, jo mamma uzskatīja, ka tādām skuķim nav vakaros jāvazājas apkārt, un aizliedza. Atceros, Vaira bija pat atnākusi uz mūsmājām, lai runātos ar vecākiem, bet tas palika bez rezultāta. Vairu Resni vienmēr esmu uzlūkojusi ar cieņu un apbrīnu. Ne reizi vien agrāk nedomāju, ka tieši tā jāizskatās, lai sauktos par aktrisi un kāptu uz skatuves: ar gariem, lokainiem, tumšbrūniem matiem, pārliecinošu balsi un spēju otru gan nomierināt, gan uzslavēt.

Strādājot laikrakstā "Vaduguns", Vairā klausījos kā žurnāliste, intervējot viņu, un tās jau bija citas izjūtas un atklāsmes. Ārējam izskatam uz skatuves ir visai maza nozīme. Piekrītu atziņai, ka gandrīz neiespējami nospēlēt ko tādu, kas nekad nav piemēris aktierim arī kā cilvēkam. Ja nu vienīgi viņš ir ļoti, ļoti talantīgs. Pārsteidza un iepriecināja balveniešu Andra Baranovska, Raimondas Graudumnieces, Andra Tjuniša, Romanovsku ģimenes, Aijas Putniņas, Astras Tjunītes un arī citu aktieru sniegums.

No sirds apbrīnoju un priecājos par Balvu Tautas teātra pēdējiem lielajiem iestudējumiem – "Apslītā zeme", "Niskavouri jaunā saimniece". Cik daudz talantīgu cilvēku ir tepat starp mums Balvos! Paldies Vairai par talantu un darbu! Viņas vārdam būs paliekoša vieta Balvu pilsētas vēsturē. Lai tikai ir veselība un spēja dzīvot, un būt tepat, starp mums!

MARUTA SPRUDZĀNE

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Kultūrvēsturiskā mantojuma pārvērtības

Lai kūsā dzīvība un ļaudis priecājas

Tālajā 18.gadsimtā pie Balvu ezera parādījās pusmuiža. Laika gaitā mainījušies muižas īpašnieki un izskats. Arī patlaban vēsturiskais nams piedzīvo pārvērtības, ko iedzīvotāji gaidījuši jau sen. Par remontdarbu norisi un paveikto laikraksts iztaujāja Balvu novada Attīstības plānošanas nodaļas vadītāju ALEKSANDRU SŅEGOVU.

Pilnībā remontdarbi muižas mājā pabeigti pagrabstāvā, bet arī no ārpuses ar jauno, sarkano jumta segumu nams ieguvis atjaunotāku skatu, kas jo sevišķi izceļas rudens krāsu gammā. Nama ārpuses darbi rit pilnā sparā – siltina pamatus un veic hidroizolāciju. Savukārt pagrabstāvā valda cita noskaņa gaiši pelēkos toņos. Garā koridora abos galos atjaunotās telpas pagaidām ir tukšas. Tur ir vairākas palielas zāles ar dažāda stila apgaismojumu, kur varētu tikt iekārtotas izstādes. Pārvērtību mērķis tā arī skan – saglabāt kultūrvēsturisko mantojumu, amatnieku un mākslinieku radošās darbnīcas un meistarklases. Pagrabstāvā joprojām darbojas virtuve, te var nākt pusdienot. Papildus ventilācija pagrabstāvā nav bijusi plānota, esot savesta kārtībā esošā – dabīgā ventilācija. Taču virtuves blokā acimredzot būs nepieciešami papildus ventilācijas risinājumi, lai kotletes nesmaržotu arī nama augšstāvos.

Izstrādes stadijas nobeigumā, kā informē A.Šnegovs, ir nākamais muižas ēkas atjaunotnes projekts pirmā un otrā stāva inženiertīklu izbūvei un pēc tam kosmētiskajiem remontdarbiem. Vēl šogad plāno sakārtot inženiertīklus un iespēt pirmā stāva remontdarbus, par ko noslēgti darbu līgumi. A.Šnegovs uzsver, ka nav izdevies ievērot sākotnējos būvdarbu termiņus, jo vispārzināmā ģeopolitiskā situācija veicinājusi izmaksu sadārdzinājumu un kavējusi materiālu piegādi. Viņš atzīst, ka darbu procesā bijušas arī kļūdas, kas pēc tam novērstas. "Galvenais, ka beidzot rezultāts ir sasniegts, un tas priecē. Cerēsim, ka visi muižas telpu iekšdarbi būs pabeigti 2023.gadā. Jāskatās, kādas prasības Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, lai plānotu, ko darīsim ar nama fasādi un logiem. Šie darbi tad paliks nākotnē un būs saistīti ar šobrīd izstrādājamo Balvu muižas apbūves tematisko plānojumu, ko izstrādā ainavu arhitekts. Tas viss jāskatās kopainā," secina A.Šnegovs. Viņš uzsver muižas vēsturisko nozīmi un apņēmību visus darbus veikt tā, lai muiža un tās teritorija būtu vēl skaistāka un iedzīvotājiem tīkamāka. Pie reizes cer arī uz iedzīvotāju atsaucību aptaujā, lai izzinātu viņu viedokli un kopīgi virzītu darbus.

Interesanti atcerēties vēsturiskās liecības, kas atgādina, ka Balvu muižā bijušas ne tikai ierastās saimniecības ēkas, bet arī tādas modernas būves kā riņķa kūts, amatniecības māja, motora māja, ledus pagrabs ar šķūni un pieninīca. Šobrīd muižas tuvumā savu ikdienu dzīvo tā saucamā *zaļā* jeb bijusī kalpu māja, kas ir daļa no muižas vēsturiskās apbūves. Diemžēl tās izskats ar katru gadu kļūst arvien nepievilcīgāks. Vai māja sagaidīs pārvērtības, – grūts jautājums. Protams, arī te gribētos redzēt atjaunotu vēsturisko dzīvību, bet, kā saka Balvu Novada muzeja vadītāja Iveta Supe, – koka māju būtu lētāk uzcelt no jauna, nekā restaurēt seno.

Fakti

Līdz šim Balvu muižas remontdarbos apgūtie līdzekļi:

- jumta nomaiņa – ap 210 tūkstoši eiro;
- pamatu siltināšana un hidroizolācija – 78,5 tūkstoši eiro;
- pagrabstāva iekštelpu tiešie remonts – 258 tūkstoši eiro.

Balvu muiža. Kādreiz uz muižas vārtiem bijis uzraksts, ka aizliegts ienākt suņiem un zemniekiem. Laika ritējums daudz ko mainījis. Galvenais – lai mājā ir dzīvība, lai te nāk cilvēki un gūst baudījumu.

Seno laiku liecības. Remontu laikā ir saglabāti un glioti noformēti vecie ķieģeļu atsegumi, kas pievelk skatu un liek aizdomāties par nama vēsturisko elpu. Aiz kāda loga ir telpa ar vecum veco krāsni. Ja pietiktu līdzekļu, to varētu atjaunot.

Pagrabstāvā ir gaiši. Viena no lielākajām telpām pagrabstāvā ir zāle, kur padomāts arī par cilvēku ar invaliditāti pārvietošanos. Te ir nobrauktuve, bet ar ratiņiem telpā var iekļūt no ārpuses. Zāle piemērota banketiem un arī izstādēm.

Apgaismojuma elementi. Pagrabstāva zāles aprīkotas ar dažāda stila apgaismojumu, kas papildinās šo telpu iekārtojumu.

Izvēc vērtīgas lietas. Balvu Novada muzeja darbinieki līdz ar vadītāju aizvadītajā nedēļā saudzīgi izvāca vērtīgas lietas no muižas telpām. Proti, remontdarbu laikā Viktors Šļuncevs bija pamanījis un vienkopus savācis vecos ķieģeļus un lauskas. Tie pieder tālai pagātnei, par ko liecina seno ķieģeļnīcu zīmes no bijušo Balvu muižas īpašnieku laika. Lauskas un ķieģeļi ļauj spriest par muižas būvniecības vēsturi iepriekšējos gadsimtos. Kādu laiku šīs lietas glabās novada muzejs, bet pēc muižas remontdarbu pabeigšanas acimredzot atgriezīsies kādā no telpām.

Ukrainu stāsti

Dienu sāk ar zvanu vecākiem

Irēna Tušinska

Eiropas brīvprātīgā ukrainiete DANA PONOMARENKO daudz Balvu novada bērnu un jauniešu atmiņās palikusi kā darbīga, vienmēr smaidoša un atsaucīga jauniene. 2018.gada septembrī pēc Balvos brīvprātīgajā darbā pavadītā gada Dana atgriezās dzimtenē Ukrainā. Uzrunājām Danu, lai uzzinātu, kā viņai klājas šodien, kad dzimtenē plosās karš.

Kur šobrīd dzīvojat un ar ko nodarbojaties?

– Šobrīd dzīvoju Polijā un strādāju loģistikas uzņēmumā.

Kādas bija Jūsu pirmās domas, uzzinot, ka Ukrainā sācies karš?

– Nekādu domu nebija, tikai emocijas – sāku histēriski raudāt. Iedomājieties, – jūs dzīvojat savu dzīvi, jums ir savas iemīļotas vietas, iemīļoti cilvēki, jūsu emocijas un atmiņas. Pat puķu smarža mammas dārzā... Un pēkšņi vienā momentā tas viss kļuvis gaistošs. Jūs nezināt, vai tā vēl kādreiz kļūs par realitāti – tādu, kā to atceraties un mīlat. Aptuveni dienu vai divas pirms iebrukuma, kad sāka ienākt ziņas par krievu kara tehniku pie Ukrainas robežām, sāku pārdzīvot. Naktis gandrīz nemaz negulēju. Kad agri no rīta piezvanīju vecākiem, ieraudzīju ziņas..., panīkas nebija. Bija tikai milzīgs niknums.

Kuri šī kara notikumi līdz šim Jūs visvairāk šokēja?

– Katru dienu nodomāju, ka nav iespējams ienīst krievus vēl vairāk. Un katru dienu mans ienaids atrod aizvien jaunu – augstāku līmeni. Mēs nekad un neko viņiem nepiedosim, īpaši nogalinātos bērnus.

Kādā veidā Jūs ietekmējis šis karš?

– Tas ietekmējis katru, ne tikai ukraiņus. Mani vecāki, manas mājas, mani draugi – viss atrodas kara darbības zonā. Visa mana dzīve ir kara saindēta.

Kā tā mainījusies?

– Neatgriezeniski. Ir vietas, kuras saglabājušas tikai manās atmiņās. Katra mana diena sākas un beidzas ar telefona zvanu vecākiem. Tagad mazāk naudas tērēju savām vajadzībām, jo zinu, ka Ukrainā tā ir vairāk nepieciešama.

Kā vērtējat pašreizējo situāciju frontē?

– Kā mēs Ukrainā sakām: “Bude bahato bavovny (Būs daudz kokvilnas)”. Krievu propaganda sprādzienus sauc “hlopok”. Tā krieviski sauc arī kokvilnu un kokvilnas audumu. Tas ir tāds joks par krieviem, – kad mūsējie viņus bombardē, mēs sakām, ka vāc bavovnu.

Vai kāds no Jūsu paziņām atrodas frontē?

– Jā. Mans onkulis un mani kursabiedri šobrīd karo.

Vai neesat domājusi par ģimenes evakuēšanu?

– Mamma pastāvīgi saka: “Kāpēc man

jābrauc kaut kur projām? Esmu savās mājās.” Pilnībā viņai piekritu.

Kā palīdzat tiem, kuri frontē cīnās pret okupantiem?

– Pārsvārā finansiāli. Nesen “Facebook” noorganizēju miniprojektu – nosūtu atklātnes cilvēkiem par to, ka viņi ziedo naudu Ukrainas armijai.

Kā mēs, dzīvojot Latvijā, varam palīdzēt?

– Pirmkārt, informatīvi. Sociālajos tīklos dalieties ar rakstiem un ziņām no Ukrainas. Organizējiet vai piedalieties Ukrainas atbalsta mītiņos un pasākumos. Otrkārt, finansiāli. Ja jums ir iespēja, nosūtiet kaut pāris eiro labdarības organizācijām Ukrainas armijas atbalstam un cilvēkiem, kuri cietuši karadarbībā. Treškārt – esiet draugi. Ja jūsu draugi vai paziņas ir ukraiņi, piezvaniet vai uzrakstiet viņiem. Kaut vai vienkārši pajautājiet, kā viņiem klājas? Tas šobrīd ir ļoti svarīgi – sajūst atbalstu. Kopš kara sākuma man atrakstījuši daudzi paziņas no Latvijas, – jautāja, kā palīdzēt, piedāvāja pagaidu dzīvesvietu. Visiem esmu ļoti pateicīga. Ir tik svarīgi just, ka šādā laikā neesi viens.

Kāds šobrīd ir Ukrainas iedzīvotāju noskaņojums?

– Visi ukraiņi noskaņoti uzvarēt.

Kādas grūtības sagaida Ukrainas iedzīvotājus, tuvojoties ziemeļiem?

– Mums ir tikai divas grūtības – kaimiņi no austrumu un ziemeļu puses.

Vai Ukrainā ir iedzīvotāji, kuri atbalsta Krievijas iebrukumu?

– Es tādu neesmu sastapusī. Domāju, ja arī tādi bija, pēc tam, kad ieraudzīja, kas un kā atnācis glābt, viņi ir mainījuši savus uzskatus.

Kad beigsies karš?

– Kad Ukraina uzvarēs.

Kādu Jūs redzat Ukrainu pēc pieciem gadiem?

– Neatkarīgu.

Kāds notikums pēdējā laikā Jūs ir iepriecinājis?

– Katrs Ukrainas karogs ikvienā no okupantiem atbrīvotajā apdzīvotajā vietā – tas ir prieks.

Kā vērtējat Jūsu prezidenta V.Zeļenska lomu šajā karā?

– Mūsu armija ir tik drosmīga ne tikai prezidenta, bet visu ukraiņu dēļ. Viss ir savstarpēji saistīts. Mūsu armiju iedrošina iedzīvotāju atbalsts. Armija zina, ka mums ir valsts, par kuru ir vērts cīnīties. Mums, ukraiņiem, ir spēcīga armija, uz kuru varam paļauties, zinot, ka viņi mūs aizstāvēs un neļaus darīt pāri. Ja kas notiks, tad vēl arī attriebsies. Gan prezidents, gan Ukrainas bruņoto spēku virspavēlnieks, ikviens mediķis, glābējs un pat fermeris dara visu iespējamo, lai tuvinātu uzvaru.

Ko Jūs gribētu pateikt tiem, kuri joprojām netic krievu karaspēka Ukrainā pastrādātajām zvēribām, uzskatot, ka tie ir meli?

– Viņus visus aicinu atbraukt ciemos pie mums uz Zaporīžje, Bahmutu, Nikopoli, Buču, Izjumu...

2018. gadā Rekovā. Vēl tikai pirms četriem gadiem Dana (centrā – baltā tērpā) nenojauta, kādas šausmas sagaida viņas valsti.

Ukrainas simbols – saulespuķe. Lai gan šobrīd atrodas Polijā, Dana katru rītu un vakaru piezvana vecākiem, lūdzot Dievu, lai klausulē atskanētu mammas balss.

“Ar milestību” no Krievijas. Tā izskatās māja Danas vecāku blakusielā Višetarasovkas ciemā. Un tādu ir daudz. Ciems, kurā dzīvo Danas vecāki, katru nakti piedzīvo raķešu apšaudes no Krievijas armijas ieņemtās Zaporīžjes atomelektrostācijas puses. “Šonakt sagrautas astoņas mājas. Un tur dzīvoja vienkāršas vecmāmiņas,” aizvadītajā piektdienā rakstīja Dana. Nesen “Facebook” viņa uzsāka akciju, kurā lūdz ziedot Ukrainas armijai, pretī katram ziedotājam nosūtot Ukrainas skatu kartiņu. Savā aicinājumā viņa raksta: “Mana ģimene dzīvo kara zonā Ukrainā. Mans dzimtais ciems atrodas 20 kilometrus no Zaporīžjes atomelektrostācijas, ko šobrīd okupējis Krievijas karaspēks. Mani vecāki katru nakti pavada pagrabā, cenšoties izdzīvot krievu raķešu masīvajās apšaudēs. Vecāku aprūpē ir daudz dzīvnieku, tādēļ viņi nevar evakuēties. Zinu, ka daudzi no jums Ziemassvētkus pavadīs kopā ar savām ģimenēm, bet ne es. Lūdzu jūs finansiāli atbalstīt Ukrainas armiju, lai viņi padzen krievu okupantus un lai man, kā arī daudziem citiem ukraiņiem ir iespēja sagaidīt Ziemassvētkus mājās.”

Vēl viena kaimiņvalsts dāvana. Šo raķetes atlūzu Danas mamma atrada savā dārzā.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Uzsāk uzņēmējdarbību Latvijā

“Atgriezīsimies tikai brīvā Ukrainā”

Ingrīda Zinkovska

Šoreiz uz Alūksni devāmieš nevis baudīt pilsētas brīnišķīgos rudens dabasskatus vai kārtējo kultūras pasākumu, bet nogaršot istu ukraiņu boršču un vareņikus. Ukrainu ģimene, kas patvērumu no kara atradusi Alūksnē, atvērusi tur kafējnicu “Citra”. Šī ziņa masu saziņas līdzekļos nepalika nepamanīta, vēl jo vairāk tāpēc, ka mūspusē tas ir pirmais gadījums, kad bēgļi no karā nomocītās valsts uzsāk uzņēmējdarbību svešā zemē, nebaudoties riskēt. Kā sarunā apņēmības pilna teica kafējnicas saimniece **MARIJA KOŅAHINA**: “Problēmas risināsim to rašanās kārtībā!”

Strādāja labi atalgotu darbu

Kafējnicu ukraiņu ģimene – meita un māte – ar tuvinieku, kā arī Alūksnes novada atbalsta organizāciju palīdzību atvēra septembra vidū. Palīdzību sniedza arī novadnieks Pāvils Čornijs, kurš dzīvo un strādā Alūksnē. Šonedēļ, 21. oktobrī, kafējnicai “Citra” apritēs pirmais darba mēnesis. Jau tagad tās komanda – Marija, viņas māte Ludmila Kovaļova un darbiniece Anna Vernere – domā, ar ko šajā dienā pārsteigt gan lielos, gan mazos apmeklētājus. “Kaut ko izdomāsim!” viņas teic pārliecināti. Kafējnicā iekārtota rotaļu istaba bērniem, kas vecākiem ļauj netraucēti baudīt mielastu un kafējnicas atmosfēru, pat uz kādu brīdi izskriet darišanās, uzticot bērnu kafējnicas darbiniecēm. Marija teic, ka Dņipro, kur viņa dzīvojusi, šādu kafējnicu bijis ļoti daudz, bet Alūksnē pagaidām nav, kur aiziet ar bērniem un pasēdēt. Tā radusies ideja atvērt šādu kafējnicu šeit. Neviena no viņām nav profesionāla pavāre vai konditore, bet prot gatavot un parūpēties par bērniem, jo arī pašas audzina bērnus. Marijai ir meita un dēls. Meita tagad mācās Alūksnē, bet dēls apmeklē bērnudārzu. Arī Annai ir meita, un vēl viņa ir aizbildne meitenei, kura uz Latviju atbrauca bez vecākiem. Abas meitenes tagad mācās skolā Alūksnē. Kādreiz Marija strādājusi kafējnicā par oficianti, bet viņai ir augstākā izglītība un bankas darbinieces profesija. Dņipro Marija bija finansiste kādā kompānijā, kas sadarbojās ar Pleskavas apgabalu un Sanktpēterburgu Krievijas Federācijā. Anna Ukrainā nodarbojusies ar fotomākslu, kā pakalpojumu piedāvājot fotogrāfiju apstrādi un albumu izgatavošanu. Marijas mamma Ludmila jau desmit gadus palīdz meitai audzināt bērnus un dienā, kad “Vaduguns” apmeklēja kafējnicu “Citra”, atradās mājās, jo trīs gadus vecais mazdēls bija apslimis un nevarēja apmeklēt dārziņu.

Celies! Karš sācies...

Februāra rītā, kad Krievija iebruka Ukrainā un sākās karš, Marijas dēla krusttēvs viņu pamodināja ar vārdiem: “Celies! Karš sācies.” “Ko tu tādu runā! Ļauj gulēt...”, attrauca Marija, jo bija agrs, tikai pulksten četri no rīta. Kad ģimene pamodās, tad uzzināja, ka patiešām sācies karš. 10. - 11. martā uz Dņipro Krievijas armija izšāva pirmās raķetes. Vienu no tām notrieca, bet trīs trāpīja mērķī – metālapstrādes rūpnīcas teritorijā, kas ir tik liela kā Alūksne. Marija dzīvoja Dņipro kreisajā krastā, raķetes nokrita labajā, bet vienalga to skaņa un sprādziena radītais

Rotaļu telpa bērniem. Kafējnicas “Citra” logos izkārti divi karogi – Ukrainas un Latvijas. Telpas apmeklētājus priecē ar košiem krāsu toniņiem, tikpat koša ir arī bērniem atvēlētā rotaļu telpa. Zīmējumus no multfilmām uz sienām zīmējusi Marijas mamma, 55 gadus vecā Ludmila, kura nav māksliniece, bet tomēr zīmē, kā smeja meita.

“Citas” saimniece. Marija (no labās) un Anna ir ukraiņu kafējnicas saimniece, kuru profesija nav pavārs vai konditors, bet ēst gatavošana ir viņu sirdslieta. Abas mammas rūpējas arī par saviem bērniem, kuru drošības dēļ atstājušas kara plosīto valsti. Pēc mācību stundām pie mammas kafējnicā bija iegriezies arī Marijas meita Karolīna, kura mācās 5. klasē. Tautā, par ko sapņo kļūt, Karolīna atklāja, ka grib mācīties par veterinārārsti.

troksnis bija dzirdams. Saprotot to, ka karš rīt uz brokastlaiku tomēr nebeigsies, ģimene nolēma doties bēgļu gaitās. Marijas tēvs vēl kārtēja dokumentus, jo viņš ir invalīds, bet Marija gribēja aizvest māti ar bērniem līdz Polijas robežai un atgriezties Dņipro, bet saprata, ka jābrauc arī viņai, jo māte viena netiks galā. No Dņipro līdz Lvivai ģimene brauca ar vilcienu, tad pārsēdās autobūsā. “Visur maksājām naudu. Citi brauca ar evakuācijas transporta līdzekļiem, bet tur vienā vilciena kupejā atradās līdz 28 cilvēkiem,” atceras sieviete. Kad Marija brauca cauri Polijai, internetā viņa nejausi aizpildīja veidlapu par iespējamo mitnes zemi, un rezultātā ar viņu sazinājās kāda brīvprātīgo kustības sieviete no Rīgas. Viņa iedeва Marijai divu vīriešu koordinātes, bet savukārt Marija viņiem nosūtīja savu ģeoloģijas vietu. Vēl pirms Varšavas Marija ar māti un bērniem pārsēdās automašīnā un viņus atveda uz Latviju. Tur, netālu no Rīgas, viņas pārsēdās citā automašīnā, kas sākumā atveda ģimeni uz Api, bet vēlāk viņas pašas pārcēlās uz Alūksni. “Polijā esmu bijusi, kārtējot darba darišanas, bet tur man neiepatikās, tādēļ kā patvēruma valsti izvēlējos Latviju. Šeit jutos komfortablāk,” apliecina Marija. Kad ģimene Latvijā bija iekārtojies, Marija devās pēc tēva. Atrodoties Dņipro, viņai vēlreiz nācās piedzīvot raķešu triecienus pilsētai. Krievu armijas raidītās raķetes sagrāva karaspēka daļu, kas atradās aptuveni 7 kilometru attālumā.

Arī Anna ir no Dņipro, bet iepazinās viņas Alūksnē. Anna sociālajos tīklos bija izlasījusi, ka ukraiņi no Dņipro Alūksnē atver kafējnicu, atnāca un tā arī palika. Viņa bēgļu gaitās vairāk devusies meitas dēļ, kura nodarbojas ar basketbolu. “Krievu armija sabumboja sporta laukumus, skolas, treniņus vairs nebija iespējams. Basketbola komandu paaicināja uz Latviju, un tā mēs te nokļuvām. Tagad meita spēlē Alūksnes komandā,” pastāstīja Anna.

Okupētā valstī neatgrieziesies

Neraugoties uz to, ka nedēļa pāiet cepot, vārot un apkalpojot klientus, kafējnicā ir atvērta visu nedēļu, kā arī, rūpējoties par ģimeni, sievietes regulāri sazinās ar Ukrainā palikušajiem tuviniekiem un paziņām. Kad pilsētu bombardē, tad gan ir ļoti slikti sakari. Annai mājās palika tēvs, māte, brāļa dēls. No raķešu triecieniem viņi slēpjas pagrabā. Līdz šim nav sagrauta arī Marijas mātes māja un māja, kurā dzīvoja viņa pati. Marija savā dzīvoklī uz prombūtnes laiku izmitinājusi ģimeni no karā sagrautās Mariupoles. No abu tuviniekiem, kuri palikuši Ukrainā, neviens nav gājis bojā, no paziņām gan. No rūpnīcas, kur strādāja Marijas brālis, jau kara pirmajā dienā, atstājot mājās sievu un divus bērnus, karot aizgāja jauns puisis, kuru nosūtīja uz Irpiņu. Tur viņš arī gāja bojā. Ģimenei, kura tagad mitinās Marijas dzīvoklī, radnieks nošauts, kad viņš ar sievu un trīsgadīgu bērnu skrēja uz evakuācijas autobusu. Vīrieti aukstasinīgi nošāvuši krievu snaiperi. Līķis tā arī palicis guļam. Sieviete teic, ka evakuācijas “zaļie koridori” ne reizi pakļauti iebrucēju, Krievijas Federācijas armijas karavīru, apšaudei un raķešu triecieniem, pārkāpjot

valstu valdību vienošanos. “Par to nav iespējams ne mierīgi runāt, ne uz to noskatīties. Kļūst skumji un gribas uz mājām,” nosaka Marija.

Uz jautājumu, kad, viņuprāt, karš varētu beigties, sievietes spriež, ka agri vai vēlū karš beigsies, tikai kāds būs šī kara iznākums. “Klasesbiedrs, kurš atrodas frontē, teica, – nedomā braukt atpakaļ! Vismaz piecus gadus aizmirsti par to,” neslēpj Marija. Ja Ukrainas austrumu un dienvidu daļa nonāks Krievijas rokās, tad gan Marija dzimtajā pilsētā neatgriezīsies. Par to viņa pārliecināta. “Man būs vienalga, ka tur mums paliks gan dzīvoklis, gan māja,” viņa teic. “Atgriezīsimies tikai brīvā Ukrainā,” piebilst Anna.

Lai tuvinātu Ukrainas uzvaru šajā karā, sievietes iespēju robežās cenšas palīdzēt ukraiņu karavīriem. Arī mājās palicējiem. Viņas iesaistījušas ziedojumu vākšanā frontei, lai iepirktu karavīriem tik nepieciešamās bruņuvēstes un ierīces, kas apgādātas ar sensoriem, kas reaģē uz cilvēku (ienaidnieka karavīru) pārvietošanos naktī. Šāda ierīce maksā 38 tūkstošus grivnu jeb 1000 eiro. “Drausmīgi cēlušās cenas produktiem. Lai aizietu tikai pēc maizes, nepieciešami 25 eiro,” nosaka Anna.

Ukrainas māju ēdiena garša

Izbaudot kafējnicas saimnieču pasniegto boršču un vareņikus, secināju, – garšo kā Ukrainā gatavots māju ēdiens. Ciemojoties šajā zemē, esmu ievērojusi, ka mājsaimniece, uzņemot ciemiņus, lielākoties nesteidzas uz veikalu ar iepirkumu maisiņu, lai iegādātos produktus, vēl jo vairāk pusfabrikātus. Mielasts lielākoties tiek gatavots no produktiem, kas jau atrodas mājās, ir pašu izaudzēti piemājas saimniecībā vai tā sauktajās dārza mājās. Piepērk tikai to, kā pašiem nav. Neraugoties uz to, ka dzīvojušas lielā pilsētā, kur ir miljons un trīs simti tūkstoši iedzīvotāju, Marija un Anna pazīst lauku dzīvi. “Kad es biju maza, mums laukos bija mājiņa, uz kuriem braucām atpūsties nedēļas nogalēs. Taisnība, vasarās mani tur atstāja pie vectētiņa pat uz mēnesi, tā ka ar dārza darbiem esmu pazīstama. Pie mums viss aug griezdamies, jo ir melnzeme,” saka Marija. Anna piebilst, ka viņa dzīvo pilsētā, bet mātei māja ir ārpus pilsētas, sava saimniecība, kurā audzē vistas: “Māte tās nevar nokaut, viņai bail, tādēļ tās kauju es.” “Bet man vectētiņš vistas kāva. Es redzēju, kā vista bez galvas skraida pa pagalmu,” smejas Marija. Jaunās sievietes nav zaudējušas humoru arī pēc pārdzīvotā.

Kafējnicas ēdienkartē ir ne tikai ukraiņu nacionālie ēdieni, bet arī tādi, ko gatavo Latvijā, var teikt, starptautiskie. Ēdienkarte rakstīta latviešu valodā. Kas to raksta? Marija teic, ka to dara viņa pati ar tulkojuma palīdzību. Jaunā sieviete vēlas apgūt latviešu valodu, lai labāk varētu kontaktēties ar klientiem, apmeklēt valodas kursus, bet līdz šim tas nav izdevies. Kad kursi notika, Marija strādāja kokzāģētavā un uz tiem nevarēja tikt. Bet tagad kursi nenotiek. Taču interese par valodu ir abpusēja – arī kafējnicas apmeklētāji interesējas par ukraiņu valodu, jautā, kā ukraiņu valodā pateikt to vai citu vārdu, ko nozīmē kāds konkrēts vārds.

Zemessardzē

36.kaujas atbalsta bataljonam – gadadiena

10.oktobrī Zemessardzes 36.kaujas atbalsta bataljona personāls, kas mērāms jau pāris simtos, pulcējās Aglonas bazilikas teritorijā, lai piedalītos bataljona 31.gadadienas svinīgajā pasākumā.

Saņem apbalvojumus

Lai godinātu sava bataljona vēstures veidotājus, svētītu esošos karavīrus, zemessargus, civilos darbiniekus un pateiktos viņu ģimenēm un līdzcilvēkiem, tika rīkots dievkalpojums, bataljona karogus ienesot Aglonas Vissvētākās Jaunavas Marijas debesis uzņemšanas bazilikā. “Lai ikdienā veiksmīgi ritētu uzdevumu izpilde un nākotnes plāni veidotos saturīgi un tie izdotos, jābalstās tradīcijās un vienmēr jāgodina Visaugstākais, kas mums ir līdzās un visur klātesošs,” uzrunā dievkalpojumā teica 36.kaujas atbalsta bataljona kapelāns virsleitnants Haralds Broks.

Īpašu svinīgumu šim svētbūdim piešķīra arī brigādes kapelāna virsleitnanta Rinalda Broka līdzdalība Svētajā Misē. Savu garīgo artavu svētbūdi ieguldīja arī ikviens no bataljona apakšvienību komandieriem, kā arī balvenietis štāba priekšnieks majors Guntars Mežals, baznīcas kancelē lasot lūgšanas gan par bataljonu, ģimenēm un baznīcu, gan arī mieru un vēlot labu gribu visiem līdzcilvēkiem. Savukārt turpinājumā, svinīgās izvades laikā, uz kuru bija ieradušies arī citi Zemessardzes 3.Latgales brigādes bataljonu komandieri un virsseržanti, tika pausta atzinība par 36.kaujas atbalsta bataljona karavīru un zemessargu atbalstu pārējo bataljonu apmācību nodrošināšanā un augsto profesionalitātes līmeni. Ne velti šajā dienā vairāki karavīri saņēma Nacionālo bruņoto spēku komandiera ģenerālleitnanta Leonīda Kalniņa apbalvojumu – Goda rakstu. Tā ir augsti vērtēta atzinība par karavīru augsto profesionalitāti. Augsta motivācijas un atbildības sajūta, pildot dienesta pienākumus, tika atzinīgi vērtēta arī no Zemessardzes komandiera brigādes ģenerāļa Egila Leščinska puses, vairākiem bataljona karavīriem saņemot Atzinības rakstus un Pateicības.

Bataljona gadadiena ir svinīgs mirklis, kad personālam ir tas gods saņemt arī paša bataljona augstāko apbalvojumu (krūšu zīmi) par ieguldījumu tā attīstībā un uzdevumu izpildē. Šoreiz šo apbalvojumu saņēma divi bataljona pārstāvji. Savukārt, lai izteiktu atzinību par aktīvu dalību militārajās mācībās “NAMEJS 22-II”, vairākus 36.kaujas atbalsta bataljona karavīrus un civilos darbiniekus apbalvoja ar Zemessardzes 3.Latgales brigādes komandiera pulkveža Gunāra Vizuļa Pateicību. Šādu apbalvojumu – par augstu morāli un disciplīnu dienesta uzdevumu izpildē – saņēma arī bataljona štāba priekšnieks majors Guntars Mežals. Viņš atgādināja, ka 1992.gada 30.maijā Rēzeknes Jēzus Sirds baznīcā tika iesvētīts vēsturiskais bataljona karogs, uz kura izšūta 36.kaujas atbalsta bataljona devīze “Mēs Latvijai – pamats un spēks. Sargā Latviju!”. “Šajā devīzē ietverta dziļa doma. Proti, ka mēs, karavīri, zemessargi un civilie darbinieki, vienoti virzoties uz mērķa sasniegšanu, varam būt spēks un fundamentāla platforma, lai spētu pastāvēt Latvijas valsts. Tāpēc bataljona personālam novēlu vienmēr būt garā stipriem un nepadoties, lai mūs nebaida šķēršļi vai jebkādi dzīves izaicinājumi!” uzsvēra G.Mežals.

“Laiki mainās, uzdevumi paliek tie paši”

Rudenīgās noskaņas nostalgiski mudināja atskatīties arī uz gada laikā paveikto un kalt tuvākos nākotnes plānus un ieceres. Zemessardzes 36.kaujas atbalsta bataljona komandieris pulkvežleitnants Oskars Omujs pēc bataljona Pateicības rakstu pasniegšanas puda atzinību bataljona personālam par paveiktajiem darbiem un mudināja atcerēties sekojošo: “Reliģija, tradīcijas, vēsture, kultūra un valoda veido mūsu tautas identitāti. Ja šīs lietas tiek aizmirstas vai nonivelētas, mēs zaudējam piederību savai valstij un tautai. Neatkarīgi no dzimšanas laika, sava vēsture ir jāzina. Mani secinājumi ir, ka mainās laiki, bet uzdevumi paliek tie paši. Tā, piemēram, pagātnes notikumi sasauca ar šodien, atbalstot Valsts robezsardzi un sargājot savas valsts robežu arī tagad. Ir svarīgi pieņemt prātīgus un izsvērtus lēmumus vēsturiski nozīmīgos mirkļos,” nešaubās O.Omujs.

Bataljona gadadienas pasākums noslēdzās ar svinīgām pusdienām un svētku torti. Savukārt kopā pie svētku galda baudīt maltiti un kavēties aizvadītā gada svarīgākajos momentos jāva iemūžinātās fotogrāfijas, karavīru un zemessargu stāsti un personīgās atmiņas.

Svinīgā izvade. Tā par godu Zemessardzes 36.kaujas atbalsta bataljona 31.gadadienai notika Aglonas bazilikas teritorijā. Attēla tuvplānā (pirmais no kreisās puses) – balvenietis, bataljona štāba priekšnieks majors Guntars Mežals.

Foto - no personīgā arhīva

Saņem Nameja monētu. Apbalvojumu par augsto atbildības sajūtu mācību uzdevumu veikšanas laikā saņēma arī balvenietis, vecākais zemessargs Aivars Ozols (attēlā – no labās puses), kuram Zemessardzes 3.Latgales brigādes štāba priekšnieks pulkvežleitnants Oskars Purnmalis pasniedza militāro mācību “NAMEJS 22-II” monētu.

Dod Sakramentu. Mirklis, kad Zemessardzes 36.kaujas atbalsta bataljona kapelāns virsleitnants Haralds Broks bataljona personālam pēc grēksūdzes dod Sakramentu.

Foto - no personīgā arhīva

Par to raksta

Iespējams, pieķer melos. Saka, ka pārrakstijās

Nenorimst jaunievēlētās Saeimas deputātes GLORIJAS GREVCOVAS skandāls, kura vēlēšanās startēja no politiskās partijas “Stabilitātei!”.

Šai partijai pirms vēlēšanām iesniedzot savu kandidātu sarakstu, 1988.gadā dzimušī G.Grevcova kā darbavietu norādīja, ka ir padomniece SIA “DOLO”, kura juridiskā adrese ir Balvu novada Šķilbēnu pagasts. “Taisnība ir tāda, ka viņa strādāja no 2013.gada maija līdz 2014.gada augustam. Man bija liels šoks, ka cilvēks, kurš strādājis par palīgstrādnieku, norāda – padomnieks. Visnepatīkamākais, ka uzņēmumu tagad sasaista ar prokremliski noskaņotu cilvēku,” “TV3 Ziņām” skaidroja uzņēmuma “Dolo” pārstāve Kristīna Lapsa. Viņa arī uzsvēra, ka šajā mežizstrādes un saimnieciskās darbības uzņēmumā G.Grevcovas piesauktā amata nemaz nav.

G.Grevcova pirms vēlēšanām arī norādīja, ka ir ieguvusi izglītību Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā. Akadēmijas sabiedrisko attiecību un komunikācijas vadītāja Ilze Āķe-Viksne gan informējusi, ka tās arhīvā šāda informācija nav pieejama. Tikmēr Centrālā vēlēšanu komisija (CVK) uzsver, ka, iesniedzot informāciju par sevi, deputātu kandidāti parakstās, ka informācija ir patiesa. CVK nav jāpārbauda katra kandidāta rakstītais. Visticamāk, šis ir arī pirmais un līdz šim vienīgais precedents, kad deputāts grib izmainīt ziņas jau pēc vēlēšanām. Savukārt G.Grevcova savā sociālā tīkla “TikTok” kontā 9.oktobrī publicēja īsu video ar oficiālu paziņojumu: “Jā, tiešām, iesniedzot dokumentus CVK, notika pārrakstīšanās, kuru izlabošu pirmdien. Saistībā ar darbavietu viss bija korekti, pareizi, lai arī ko kāds teiktu. Ziniet, man rodas jautājums, kādēļ CVK to pamanīja nevis pirms sākās vēlēšanas, bet tikai pēc tam, kad mani ievēlēja? Interesants jautājums! Vadošais režīms atšaudījās, mēs negaidīsim, ko viņi darīs tālāk. Mūsu komanda dod prettriecienu! Gatavojam iesniegumu policijā un tiesā par manis apmelošanu,” tā sievietē citēta “TV3 Ziņu” interneta portālā.

Jāpiebilst, kā vēsta šis pats medijs, G.Grevcova par Donbasa okupācijas atbalstīšanu iekļauta ukraiņu organizācijas “Mirotvorec” melnajā sarakstā.

Informē ugunsdzēsēji

Deg māja, cieš cilvēki

16.oktobrī pulksten 10.23 saņemts izsaukums uz Partizānu ielā Balvos, kur, saskaņā ar notikuma pieteicēja sniegto informāciju, dega gāzes balons. Ierodoties notikuma vietā, ugunsdzēsēji glābēji konstatēja, ka deg vienstāva koka dzīvojamās mājas starpstāvu pārsegums 30 m² platībā. Pirms ugunsdzēsēju glābēju ierašanās no ēkas evakuējās četri cilvēki, no kuriem divi notikumā cieta. Pulksten 13.43 ugunsgrēks tika likvidēts.

No akas izceļ mirušo cilvēku

16.oktobrī Balvu novada Kubulu pagastā ugunsdzēsēji glābēji no akas izcēla cilvēku. Viņš tika nodots Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbiniekiem, kuri konstatēja cilvēka nāvi.

Traģisks notikums

Negadījumā uz ceļa sieviete zaudē dzīvību

Aizvadītā nedēļa traģiski izvērtusies Balvu novada Vectilžas pagasta Sudarbē. Kā vēsta Valsts policijas sniegtā informācija, trešdien, 12.oktobrī, ap pulksten 15.55 Balvu novada Vectilžas pagasta Sudarbē kāds vīrietis, vadot automašīnu "Volkswagen Sharan", uzbrauca 1970.gadā dzimušai gājējai. No gūtajām smagajām traumām notikuma vietā sievietē mira. Policijā sākts kriminālprocess un tiek noskaidroti negadījuma apstākļi.

Garām pabrauca mašīna, un atskanēja blikšķis

Kopš notikuma pagājušās vairākas dienas, taču sudarbieši joprojām nespēj aptvert traģēdiju, jo bojāgājusi ir 52 gadus vecā pagasta iedzīvotāja Inna Mikadze. Negadījums notika gaišā dienas laikā, un par tā aculiecinieku neviļus kļuva Sudarbes iedzīvotājs Andris. Atminoties trešdienas notikumus, viņu joprojām pārņem drebuļi, jo kas tāds piedzīvots pirmo reizi. Andris stāsta, - mierīga, nedaudz apmākusies rudens diena, liņāja neliels lietutiņš. Viņš nolēma savā pagalmā, kas atrodas turpat blakus ceļam, nomazgāt transportlīdzekli. Kādā brīdī, paceļot galvu, Andris ieraudzīja, ka no Sudarbes centra uz Balvu pusi pa ceļu iet sieviete. Uzreiz viņš viņu neatpazīna, jo attālums bija aptuveni 70-80 metri, tādēļ bija pārāk grūti saskatīt cilvēka seju. Nu iet cilvēks, lai iet, turpinot iesāktu darbu, pie sevis nodomāja Andris. Vienīgi viņa uzmanību piesaistīja fakts, ka sieviete gāja nevis pa pašu ceļa malu, kur grants, bet kādu metru no noasfaltētās ceļa daļas – tuvāk ceļu sadalošajai līnijai. Savukārt no Balvu puses tālumā brauca automašīna. Tikko tā pabrauca garām, pēc kādām divām sekundēm atskanēja nenormāls blikšķis. Andris stāsta: "Pašu negadījuma brīdī, protams, neredzēju. Pametu acis ceļa virzienā un ieraudzīju, ka kaut kas lido pus koka augstumā. Pirmajā brīdī padomāju, ka autovadītājs būs notriecis kādu kartona kasti vai ko tamlīdzīgu. Bet mašīna, kā braukusi, tā aizbrauca, pat nepiebremzēja, it kā nekas nebūtu noticis." Andris saprata, ka bija cilvēks uz ceļa, un viņa vairs nav. Nāca apjaušana, ka noticis kaut kas nelāgs. Iestājās šoks, un galvā pavīdēja doma, – ko darīt? Pirmajā brīdī gribējās lekt savā mašīnā un dzīties pakal, bet viņš nolēma tomēr aiziet apskatīties, kas isti noticis. Pagājis pāris metrus uz priekšu, Andris ieraudzīja zābaku, tad cepurīti... jau pēc drēbēm viņš atpazīna, ka tā ir Inna, vietējā iedzīvotāja tepat no Sudarbes. "Lai arī viņa bija atkarību māksla un šādā milēja lietot alkoholu, bet labs un sirsnīgs cilvēks. Tikko viņa gāja pa ceļu, un pēc pāris minūtēm viņas vairs nav... Tas ir šausmīgi. No lielā trieciena Inna bija iemesta tūrumā, gulēja nedabiskā pozā. Pat negāju nemaz tuvu klāt, jo sapratu, ka tādā variantā izdzīvot nav iespējams," traģiskās dienas notikumus atminas Andris.

Pēc pāris minūtēm atgriezās...

Mēģinot aptvert notikušo un atgūties no pieredzētā, viņš joprojām stāvēja negadījuma vietā, kad pēc aptuveni 5-7 minūtēm piebrauca tā pati mašīna, kas nesen brauca garām. "Pasažiera pusē stikls bija sadragāts, to rotāja galvas lieluma caurums. No mašīnas izkāpa vīrietis, kuru uzreiz atpazīnu – tas bija Tilžas pagasta iedzīvotājs. Skatiens viņam neadekvāts – acis stiklainas, nedabiski *bremzēts* skatiens. Vīrietis jautāja, – kas te notika?"

Negadījuma vieta. Pagājušās trešdienas pēcpusdienā Vectilžas pagasta Sudarbē šajā vietā, taisnā ceļa posmā, notika traģisks negadījums, kurā dzīvību zaudēja 52 gadus vecā pagasta iedzīvotāja. Par notikušo ierosināta krimināllieta, kas izskatīšanai nodota Valsts iekšējās drošības birojam.

Foto - A.Kirsanovs

Pateicu, ka viņš notrieca cilvēku, un pajautāju, vai tiešām neko neredzēja? Atbilde bija, ka ceļš bijis brīvs un viņš nesaprot, kas notika. Ieraugot manās rokās mobilo telefonu (grasījos zvanīt policijai, jo *atro* palīdzību vairs nebija vērts saukt), vīrietis paprasīja, lai nevienam nezvanu. Pateica, - te nekas nav bijis, es te neesmu bijis, braukšu projām. Iekāpa un aizbrauca. Pēc tam, cik zinu, viņa mašīnu atrada sadegušu mežā. Dramatiski tas viss..." skumji secina sudarbietis.

Tajā dienā skaļo blikšķi vietējie iedzīvotāji dzirdējuši teju puskilometra rādiusā. Andris stāsta, ka tas viss redzams un dzirdams arī videonovērošanas kamerās: "Telefonā saprast grūti, jo attālums paliels, bet var redzēt, ka siluets iet pa ceļu, to notriec mašīna, blikšķis, kaut kas aizlido un mašīna aizbrauc. Redzams arī tas, ka pēc kādām 5-7 minūtēm mašīna atbrauc atpakaļ... Pagasta iedzīvotāji šausminās par notikumu. Arī pats joprojām jūtos draņķīgi. Šobrīd Inas civilvīram Vladimīram palīdzu kārtot bērnu lietas, iepējamā vaininieka tuvinieki apmaksājuši visus bērnu izdevumus. Jau zināms, ka Inu vedīs kremēt uz Igauniju. Viņa pati ir no Rīgas, bet ģimenes vairs nav – tēvs, māte miruši, arī māsa. Faktiski viņai tuvinieku nebija."

Vietējie saka, – žēl abu

Vectilžas pagasta pārvaldniece GENOVEFA JERMACĀNE par notikušo nelaimi uzzinājusi tikai nākamajā dienā, jo šobrīd atrodas uz slimības lapas. Lūgta raksturot bojāgājušo, pārvaldniece teic, ka neko daudz par viņu pastāstīt nevar, jo Inna uz dzīvi Vectilžas pagastā pārcēlusies pirms gadiem 15. "Atnāca pie mums uz pagastu dzīvot kopā ar savu draugu. Viņš nomira, un Inna palika te. Inna nebija konflikta cilvēks – izpalīdzīga, laipna, gāja uz bibliotēku, lasīja grāmatas, strādāja pagastā *simtlatniekos*. Ja jāsaka godīgi, reizēm milēja iedzert,

taču nekad nebija tā, ka alkohola dēļ neierastos darbā vai slikti strādātu. Ja strādāja, tad strādāja labi. Neko sliktu par viņu tiešām nevaru teikt. Bet negadījums tiešām traģisks – kā tā gadījies, grūti spriest..." teic pārvaldniece.

Uz jautājumu, kā tā varēja notikt, atbildes nav arī sastaptajiem pagasta iedzīvotājiem, kuri pazīst arī iespējamo notikuma vaininieku. Viņi teic, – šoks ir visiem, un šajā gadījumā žēl abu. Viens zaudējis dzīvību, otram sabojāta dzīve...

P.S. Pēc redakcijas rīcībā esošās informācijas iespējama traģiskā negadījuma vainīgais ir Tilžas pagasta iedzīvotājs, VUGD Tilžas daļas, kā arī NMPD Tilžas punkta darbinieks.

Uzziņai

Krimināllikumā ir vairāki panti, kas paredz atbildību par noziedzīgiem nodarījumiem pret satiksmes drošību. Piemēram, Krimināllikuma 260.panta 2.daļa paredz, ka par ceļu satiksmes noteikumu vai transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu, ja to izdarījis persona, kas vada transportlīdzekli, un ja tās rezultātā cietušajam nodarīts smags miesas bojājums vai tā izraisījis cilvēka nāvi, soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem. Savukārt 262.panta 4.daļa paredz, ka par ceļu satiksmes noteikumu vai transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu, ja to izdarījis persona, kas vada transportlīdzekli alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē, un ja tās rezultātā cietušajam nodarīts smags miesas bojājums vai tā izraisījis cilvēka nāvi, soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trīs līdz desmit gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz desmit gadiem.

Meklējam atbildi

Vai pazudusi cilvēcība?

Nepatikamu pārsteigumu pagājušās trešdienas rītā piedzīvojusi kāda balveniete, kurā agrā rīta stundā devusies uz Balvu novada Sociālo pārvaldi, lai nokārtotu sev svarīgus jautājumus. Diemžēl iestādes apmeklējums viņai beidzies ar ceļgala traumu un sašutumu par iestādes vadītājas attieksmi.

"Bija sarunāts, ka trešdienas rītā man jābūt Sociālajā pārvaldē parakstīt dokumentu. Norunātajā laikā tur arī ieradās. Ienākot pārvaldes telpās, redzēju sievieti, kura mazgāja gaiteni. Visus sev svarīgos jautājumus sakārtoju un devos projām. Taču promejot gaiteni paslīdzēju uz tikko mazgātās grīdas un neveiksmīgi nokritu teju špagatā. Pirmajā brīdī, protams, bija šoks. Gulēju un nevarēju saprast, kurā vietā sāp vairāk, un visvairāk baidījās, ka būšu satraumējusi nesen apārstēto muguru. Kamēr es tur vārtījos, garām gāja vairāki sociālās pārvaldes darbinieki, taču neviens no viņiem pat nepienāca, nepalīdzēja piecelties un neapjautājās, vai viss kārtībā. Kad jau biju atguvusies, palīdzu pasaukt iestādes vadītāju, ar kuru gribēju izrunāt radušos situāciju. Ja grīda tikko

mazgāta un nav nožuvusi, varbūt varēja uzlikt brīdinājumu, lai cilvēki pārvietojas uzmanīgāk? Citādi var sanākt tik nelāgi, kā man. Taču liels bija mans pārsteigums, kad atvairošanās vietā iestādes vadītāja sāka pārmest, ka esmu ieradies par ātru, iestāde sāk strādāt pulksten 8.30. Speciāli pēc mūsu sarunas paskatījos pulkstenī, tas rādīja plkst. 8.40. Tātad tas notika darba laikā. Mūsu saruna noritēja paaugstinātos toņos, sapratu, ka atvairošanās nesagaidīšu, pateicu visu, ko domāju, un devos projām. Stipri sasistais ceļgals, kuru jau rotā pamatīgs zilums, protams, man pāries, bet rūgtums sirdī un sašutums ne tik ātri. Saprastu, ja gaiteni būtu bijusi uzlikta brīdinājuma zīme un es nokristu neuzmanības dēļ, ja garāmejošie darbinieki palīdzētu piecelties, bet nekā! Manā vietā varēja būt arī vecs cilvēks, kuram tāds kritiens varētu izvērsties ar vēl smagākām sekām. Attieksme no iestādes darbiniekiem un vadītājas varēja būt labāka. Pat uz ielas cilvēki tādām, kurš nokritis zemē, vienaldzīgi nepaiet garām, nepajautājot, vai viss ir kārtībā. Bet šī ir iestāde – iestāde, kuras darbinieki strādā ar cilvēkiem, kuriem vajadzīga palīdzība. Vienkārši skumji..." teica sieviete.

Balvu Sociālās pārvaldes vadītāja VIKTORIJA PUKA stāsta, ka šāds incidents patiešām bijis un atvairošanās sievietei tika izteikta. "Kad viņa aizrādīja par neuzlikto brīdinājuma zīmi par slapjo grīdu, paskaidrojām, ka sieviete uz dienestu bija atnākusi pirms darba laika. Apkopēja nāk pulksten 7.30, izmazgā visas grīdas, un uz pulksten 8.30, kad nāca visi darbinieki, grīda jau bija sausa. Kādu brīdinājuma zīmi izlikt, ja pusē deviņos viss jau bija kārtībā?" jautā iestādes vadītāja. Sašutusī sieviete pēc negadījuma viņai jautājusi, kā šo situāciju risinās. "Prasīju, kāda ir jūsu vēlme, ko jūs gribat sagaidīt no mums? Morālo kompensāciju vai vēl kaut ko? Sieviete atbildēja, – domājat jūs. Pie iestādes ārdurvim mums nolikts paklājīņš. Ienākot jānoslauka kājas, jo arī ziemā, ja pie apaviem pielīpis sniegs, uz flīzēm var paslīdēt. Tagad, rudenī, var būt pielīpušas lapas vai palicis mitrums zem zābakiem. Ieraugot, ka sievietē pakritusi, viena no darbiniecēm pieskrējusi klāt un prasījusi, kā palīdzēt, uz ko sievietē sākusi bļaut. Es tiešām nesaprotu, ko tajā brīdī vajadzēja darīt vēl? Mēs atvainojāties un pārrunājam radušos situāciju," skaidro iestādes vadītāja.

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika

*Sākums 1.lpp.

Šaujiet garām!

Staburaga zīmols. Pērn Staburagā uzstādīja fotogrāmi, kur ikviens interesents var iemūžināt šo skaisto vietu. Adriāns (7 gadi) un Raivo (6 gadi) Vēlmes atklāja, ka viņiem patīk sportot. "Bet dažreiz pie datora labāk," domīgi piebilda vecākais brālis. Jāpiebilst, ka aktivitātēs puikas bija labākie bumbuņu metēji.

Mednieku zupa. Kolektīva vadītājs Juris Kaņķa (foto – no labās) atklāja, ka gardo zupu gatavo no stirnas gaļas. Taujāts, vai arī mājās gatavo, Juris godīgi atzina, ka tas ir sievas Olgas pārziņā.

Spēcīgākā. Daiga Cēgele no Gulbenes daiļā dzimuma konkurencē spēja visilgāk noturēt ūdens pudeles izstieptās rokās. "Mums jānāk kopā, lai neaizmirstu, kā cilvēki izskatās," jokoja gulbeniete. Jāpiebilst, ka uz Staburagu viņa atveda jauku gaismekli, lai, tā teikt, gaismas naktī gaišāk!

Garšo mežacūkas gaļa. Jānis Boļšijs, Jana Martuzāne un Alīna Boļšija (4 gadi) pastāstīja, ka no medījumiem visgardākā ir mežacūkas gaļa.

Visu dara kopā. Jura Kaņķas mednieku kolektīvā valda savstarpējā uzticība un izpalīdzība. "Mēs kopā varam!" uzskata mednieki.

Atpūta

Prātnieks 10. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsim līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, zvanot uz tālruni 64522111vai elektroniski uz e-pastu: evita@balvurcb.lv

Vertikāli

1. Parazītē uz bērziem, retos gadījumos arī citiem kokiem.
2. Valsts atbalsta pasākums sakarā ar cenu pieaugumu.
3. Jauns Paskāla Mersjē romāns.
4. Visvairāk nominētā un apbalvotā amerikāņu aktrise, ieguvusi astoņas Zelta globusa balvas.
7. Oktobra mēneša vārdadienas gaviļniece.
8. Viņa galvenais uzdevums ir gādāt par dūmvadu tīrību.
9. Būtnes skandināvu mitoloģijā.
11. Seni latviešu ziemas sagaidīšanas svētki.
13. Iecienīts ēdiens pēc ražas novākšanas.
14. Latviešu rakstniece, kura šī gada 5.oktobrī svinēja apaļu jubileju.
15. Zinātnie par dabas, sabiedrības un domāšanas vispārējiem likumiem.
16. Dārza oga.
17. Autore Martas Holas Kelliņas vēsturiskais romāns.

Horizontāli

5. Meža ogas.
6. Latīniskais nosaukums ir *Artemisia absinthium*.
9. Lakstaugs, kuru izmanto tautas medicīnā un homeopātijā.
10. Šīs šķirnes kaķi ir ļoti gudri, sirsnīgi, rotaļīgi un lojāli.
12. Oktobra mēneša autore Zvaigznes grāmatnīcās.
18. Daktere, Balvu pilsētas Goda pilsone, dzimusi 1931.gadā Krāslavas rajona Dagdas pagasta Asūnē.
19. Droša vieta, lai glabātu svarīgas lietas.
20. Dzejniece, kultūras darbiniece, dzimusi 1977.gadā Balvu rajona Bērzpils pagasta Golvaros.
21. Lomu atveidotājs.
22. Mežkope, privātās kolekcijas īpašniece, grāmatu autore, saņēmusi Triju Zvaigžņu ordeni, dzimusi bijušajā Balvu rajona teritorijā.
23. Viena no svarīgākajām veļu laika dienām.
24. Apvalks, kas ir dzīvnieka ķermeņa daļa.

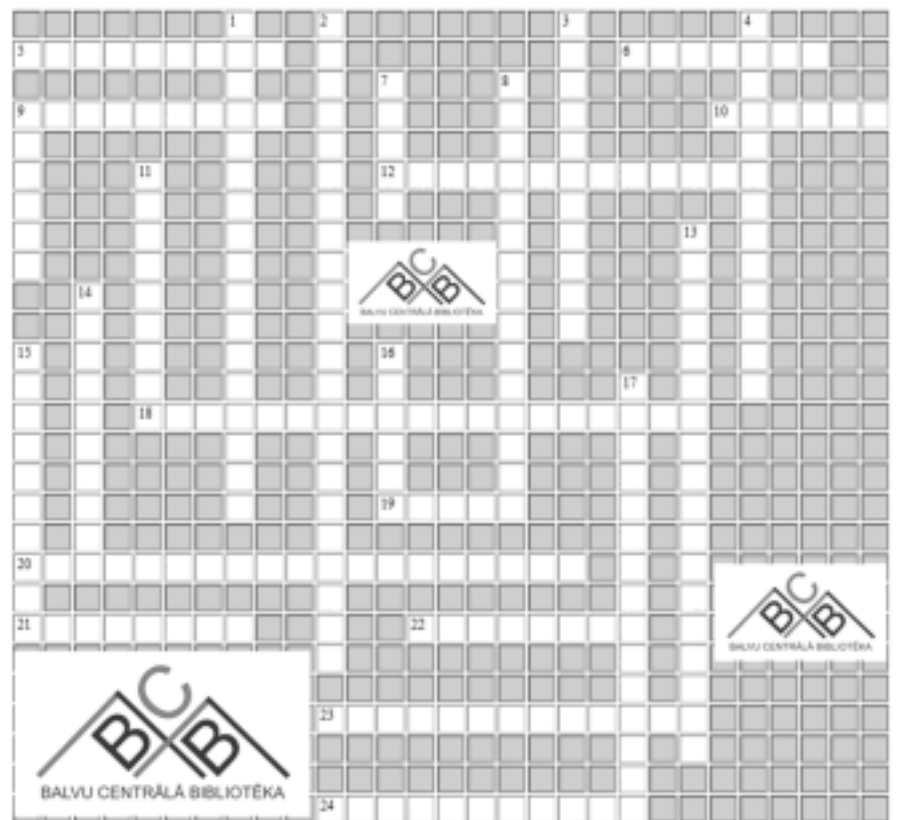
9.kārtas atbildes

Vertikāli: 1.Slutišķu vecticībnieku sādža. 2.Drons. 4.Dzejas dienas. 5.Grāmatu svētki. 8.Mārite Slišāne. 9.Muamars Kadafi. 10.Kārlis Ozoliņš. 11.Asteroids. 13.Dzērvenes. 17.Linda Vītola. 19.Zemestrice.

Horizontāli: 3.Olīta Tidomane. 6.Vegāni. 7.Lapkritis. 12.Rakstiņu parks. 14.Mārtiņprozes. 15.Francis Trasuns. 16.Salnas. 18.Lija Bīdaka. 20.Vilkiem. 21.Dzērve. 22.Ilga Oplučāne. 23.Pansionāts. 24.Anomālija. 25.Dace Vīgante.

Pareizas atbildes iesūtījuši: A.Mičule, Ā.Zeltkalne, V.Ločmele, I.Svilāne, I.Homko, L.Mežale.

Balvu no apgāda "Zvaigzne ABC" saņem VIJA LOČMELE no Lazdukalna. Pēc balvas griezties Balvu Centrālajā bibliotēkā.

Nāk rudens ar drēgnumu

Gripa – zināmais, mainīgais drauds

Ik gadu rudens sākas ar brīdinājumu par gripas izplatību, profilaktiskajiem pasākumiem un vakcinācijas iespējām. Ne velti! Gripas uzliesmojums visbiežāk sākas vēsā un aukstā laikā, kas mūsu platuma grādiem ir raksturīga un ilgstoša parādība. Latvijā pirmie gripas gadījumi visbiežāk parādās oktobra beigās, novembra sākumā. Gripas bīstamība slēpjas ne tikai tās straujajā izplatībā un smagajā slimības gaitā, bet arī nopietnās komplikācijās, kuras var izraisīt pat nāvi.

Šo akūto elpošanas orgānu slimību izraisa vīrusi (A, B, C grupa). Visbiežāk gripas vīruss izplatās, cilvēkam klepojot, šķaudot vai runājot. Ar gripu var inficēties, tieši kontaktējoties ar slimu cilvēku vai saskaroties ar priekšmetiem, kas iepriekš bijuši ciešā kontaktā ar gripas slimnieku (trauki, lūpu krāsa, dalīta maltīte u.tml.).

Gripu nedrīkst izstaigāt

Gripa nav vienkārši smagāka veida saaukstēšanās, kuru iespējams pārvarēt dažu dienu laikā, turpinot ierastās dienas gaitas. Saslimšana var ilgt no divām līdz trim nedēļām, arī pēc slimības cilvēks vēl ilgi var izjust vājumu un sliktu pašsajūtu. Turklāt gripa ir ļoti lipīga, tādēļ inficēties cilvēks, kurš slimojot turpina ierasto dienas ritmu un neievēro miera režīmu, ir bīstams arī apkārtējiem. Inkubācijas periods gripas vīrusam ir no vienas līdz četrām dienām, un, atšķirībā no saaukstēšanās, slimība sākas pēkšņi un smagi. Veselības stāvoklis var strauji pasliktināties dažu stundu laikā. Tipiskākie gripas simptomi ir drudzis un drebuļi, muskuļu un locītavu sāpes, galvassāpes, nespēks, sliktā dūša, apetītes zudums, jutība pret gaismu, sauss klepus, sāpes acs ābolos un temperatūra (līdz pat 40°C), kas ilgst vairākas dienas. Gripai nav raksturīgas iesnas un balss aizsmakums.

Jau sajutot pirmos simptomus, stingri tiek ieteikts ievērot

miera režīmu (atcelt plānus, palikt mājās) un sazināties ar savu ģimenes ārstu, izklāstot visus gripas simptomus un uzklaustot ārsta ieteikumus ārstēšanās uzsākšanai. Nepakļaujiet sevi un apkārtējos riskam, dodoties uz darbu, mācību iestādi vai masu pasākumiem!

Neārstēta gripa var radīt nopietnas komplikācijas:

- ▲ bronhīts – visbiežāk sastopamā komplikācija, īpaši apdraud diabēta un išēmisko sirds slimību pacientus, kā arī pacientus pēc 60 gadu vecuma;
- ▲ pneimonija (plaušu karsonis) – var attīstīties līdz pat divām nedēļām pēc šķietamās izveseļošanās;
- ▲ muskuļu iekaisums;
- ▲ nervu sistēmas traucējumi;
- ▲ nāve.

Kāpēc vakcinēties pret gripu?

Pat tad, ja cilvēks ievēro visus piesardzības pasākumus un pret savu veselību izturas atbildīgi, tas nenozīmē, ka tāpat rīkojas arī citi. Ikdienas saskarsme ar līdzcilvēkiem un vidi ir neizbēgama. Visefektīvākais veids, kā izvairīties no gripas, ir vakcinācija pirms gripas epidēmijas sākšanās. Vakcinēšanās ir ieteicama arī gripas sezonas laikā. Gripas vīruss pastāvīgi attīstās, un tā antigēnās īpašības ātri mainās. Vakcīnas sastāvs katru gadu tiek mainīts, lai nodrošinātu aizsardzību pret tiem vīrusu tipiem, kas prevalē konkrētajā gripas sezonā. Ja vakcinēts cilvēks saskaras ar attiecīgo gripas vīrusu, viņa organismam jau ir gatava atbildes reakcija, un viņš nesaslimst. Savukārt retajos gadījumos, kad cilvēks tomēr saslimst, viņš ir pasargāts no slimības radītajām komplikācijām un letāla rezultāta.

Jāvakcinējas TAGAD!

Gripas vakcīna ir viena no pieprasītākajām vakcīnām un,

sākoties rudens sezonai, novērojams tās deficīts. Aicinām sekot līdzi aktuālajai informācijai par vakcīnu pieejamību. Vakcināciju nav ieteicams atlikt uz vēlāku, jo nepieciešams zināms laiks (vidēji – nedēļa), lai pēc vakcīnas izstrādātos imunitāte.

Vakcinācija pret gripu īpaši ieteicama:

- ▲ cilvēkiem pēc 60 gadu vecuma,
- ▲ pacientiem ar novājinātu imūnsistēmu,
- ▲ pacientiem ar vielmaiņas traucējumiem,
- ▲ pacientiem ar hroniskām elpceļu, plaušu, nieru, sirds-asinsvadu saslimšanām,
- ▲ cilvēkiem, kuriem ikdienā ir saskarsme ar lielām ļaunu masām (skolotāji, pasniedzēji, klientu servisa darbinieki u.c.),
- ▲ sievietēm, kurām ziemas mēnešos ieplānota grūtniecība,
- ▲ cilvēkiem, kuri dažādu apstākļu dēļ ilgstoši nevar kavēt darbu.

Projekts

Balvu, Rēzeknes un Ludzas novados vēl 59 cilvēki no jauna iekļāvušies izglītībā vai nodarbinātībā

Noslēgusies Sabiedrības integrācijas fonda (SIF) sadarbībā ar mācību centru "FIBRA" īstenotā motivācijas un atbalsta programma cilvēkiem, kas saskārušies ar šķēršļiem, iesaistoties nodarbinātībā vai izglītībā sava dzimuma, etniskās piederības, invaliditātes vai vecuma dēļ Balvu, Rēzeknes un Ludzas novados. Laika posmā no 2022.gada marta līdz augustam motivācijas programmas noslēdzošajā periodā no 60 sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem, kuri piedalījās programmā, atkal izdevies iekļauties nodarbinātībā vai izglītībā 59 cilvēkiem jeb 98%.

Neskatoties uz to, ka Latvijā virkne likumu un politikas vadlīnijas skar diskriminācijas aizliegumu, sabiedrībā joprojām pastāv diskriminācijas pazīmes pēc dažādiem aspektiem. Sabiedrībā pastāvošie stereotipi un aizpriedumi lielā mērā ietekmē šo diskriminēto personu spēju iekļauties nodarbinātībā vai izglītības apgūvē, vienlaikus šīs personas saskaras arī ar augstu nabadzības un sociālās izolētības risku, kas ierobežo to spēju mainīt savu līdzšinējo dzīves situāciju.

Lai realizētu visu sabiedrības grupu potenciālu un mazinātu sociālo atstumtību, SIF vairākus gadus īsteno Motivācijas programmu, sniedzot atbalstu diskriminācijai pakļauto cilvēku spējam iekļauties nodarbinātībā vai izglītībā. Balvu, Rēzeknes un Ludzas novados kopš 2020.gada atbalsts kopā sniegts 179 sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem, no kuriem 178 jeb 99% atkal izdevies iekļauties nodarbinātībā vai izglītībā.

"Motivācijas programma ir īstenota kopš 2018.gada dažādos Latvijas reģionos, nodrošinot atbalsta pakalpojumus - sociālo darbinieku, karjeras konsultantu, psihologu, juristu u.tml. pēc iespējas tuvāk nevienlīdzības skartajam cilvēkam. Saņemtais atbalsts ir neatsverams un ir bijis būtisks pagrieziena pozitīvām pārmaiņām, palīdzot dalībniekiem apzināties risināmās problēmas, piedāvājot situācijai atbilstošākos risinājumus un iespējamās izaugsmes iespējas, tā pilnvērtīgi

iekļaujoties sabiedrībā," skaidro SIF sekretariāta direktore Zaiga Pūce.

Pārmaiņu aģents jeb sociālais darbinieks katram dalībniekam bija ne tikai kā iedvesmotājs un motivētājs, bet bieži vien arī kā vistuvākais cilvēks, kam varēja uzticēt lietas, kuras ilgi bijušas nepateiktas. Piemēram, kāds dalībnieks, kuram bija problēmas ar alkoholu, pateicoties visai motivācijas programmas speciālistu komandai, spēja atzīt savu problēmu un pieņemt psiholoģisko palīdzību, lai atnestu kaitīgu ieradumu un veiksmīgi iekļautos nodarbinātībā. Motivācijas programma sniedza iespēju noticēt savām spējām un realizēt senus nepiepildītos sapņus. Kāds motivācijas programmas dalībnieks ir ieguvis tiesības vadīt traktoru; mamma, kurai viens no bērniem ir ar īpašām vajadzībām, ir iestājusies autoskolā, lai varētu nogādāt savu bērnu uz un no specializētās mācību iestādes.

"Dalībniekiem, kuri bija iesaistījušies Motivācijas programmā, pateicoties psiholoģiskam atbalstam, būtiski mazinājās psihoemocionālā spriedze, kā rezultātā uzlabojās savstarpējās attiecības ar līdzcilvēkiem un sāka veidoties pozitīvā domāšana. Dalībnieki sāka apzināt sevi kā personību, kļuvuši pašpārliecinātāki un atvērtāki. Pateicoties Motivācijas programmai, dalībnieki ir apzinājuši savas prasmes un sapratuši, kā tās pielietot, lai uzlabotu savu dzīves kvalitāti. Daudzi no dalībniekiem ir veiksmīgi iekļāvušies nodarbinātībā, un praktiski visus dalībniekus mums izdevās iesaistīt izglītībā," stāsta reģionālā koordinatore Diāna Ivanova.

Motivācijas programma Latvijā tiek īstenota kopš 2018.gada Sabiedrības integrācijas fonda projekta "Dažādības veicināšana" ietvaros, un šogad programma noslēgsies. Šajā laikā visā Latvijā dažāda veida motivācijas un atbalsta pakalpojumus saņēmuši 3240 iedzīvotāji.

Motivācijas programma un atbalsta pasākumi cilvēkiem, kas vēlas iekļauties nodarbinātībā un izglītībā, tiek veikti Sabiedrības integrācijas fonda īstenotā Eiropas Sociālā fonda projekta "Dažādības veicināšana" (Nr. 9.1.4.4./16/1/001) ietvaros. Finansējums 85% apmērā piešķirts no Eiropas Sociālā fonda, un 15% finansē Latvijas valsts.

Der zināt

Pārsniedzot astoņu gadu termiņu, jaunbūvēm būs augstāki nodokļi

Ar 1.oktobra stājās spēkā noteikumi, ka, pārsniedzot astoņu gadu būvdarbu veikšanas termiņu, jaunbūvēm tiks piemērota paaugstināta nekustamā īpašuma nodokļa likme.

Atbilstoši esošajiem normatīvajiem aktiem no 1.oktobra būvēm, kam tiks pārsniegts maksimālais būvdarbu veikšanas ilgums – astoņi gadi, tiks piemērota paaugstināta nekustamā īpašuma nodokļa likme 3% apmērā no zemes vai ēkas kadastrālās vērtības. Tās ēkas, kuru būvniecība ir uzsākta līdz 2014.gada 1.oktobrim un būvatļaujā nav norādīts maksimālais būvdarbu veikšanas termiņš, bija jānodod ekspluatācijā līdz šī gada 1.oktobrim vai laikus jāpagarina būvatļauja. Normatīvi attiecas uz visiem būvobjektiem – savrupmājām, saimniecības ēkām, daudzdzīvokļu ēkām un citām.

Astoņi gadi, kas ir maksimālais būvdarbu veikšanas termiņš līdz būvju nodošanai ekspluatācijā, tika noteikti 2014. gadā Būvniecības likumā un ar šo likumu saistītajos Ministru kabineta noteikumos "Vispārīgie būvnoteikumi", lai veicinātu īpašumu sakārtošanu un novērstu situācijas, kad ekspluatācijā nenodotās ēkas īpašnieki jau izmanto.

Likums skar dzīvojamās mājas, saimniecības un vēl citu veidu ēkas, kurām būvatļaujas izsniegtas pirms 2014. gada 1. oktobra un kurām nebija norādīts maksimālais būvdarbu veikšanas termiņš. Ja būvatļauja saņemta pēc 2014. gada 1. oktobra, tajā jau ticis norādīts konkrēts objekta maksimālais būvdarbu termiņš.

Reklāma

Liec stiprus pamatus stabīlai latviešu valodai!
VALSTS VALODA – pamata prasmes līmenis (A1) – no 25.oktobra.
 120 mācību stundas. Nodarbības notiks Balvos, Brīvības ielā 47 (3x nedēļā, vakaros).
 Maksa mēnesī – EUR 130 (materiāli, grāmatas iekļautas cenā).
 Pieteikšanās pa tālr. 27898034 vai 27898038.

Pērk

Z.s "Strautiņi" iepērk mājlopus.
 Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
 Tālr. 29411033.

IEPĒRK MAJLOPUS
 -AUGSTAS CENAS
 -SAMAKSA TŪLĪTĒJA
 -ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
 www.galasparrade.lv

SIA "AIBI" iepērk liellopus, jaunlopus, jērus, zirgus.
 Iepērkam arī bioloģiskos lopus.
 Samaksa tūlītēja.
 Tālr. 20238990.

Pērk izcirstus mežus,
 3000 EUR/ ha.
 Tālr. 28282021.

Pērk mežu ar zemi, cirsma,
 lauksaimniecības zemi.
 Tālr. 26346688.

Pērkam augošus kokus mežā, paši
 zāģējam, izvedam.
 Samaksa tūlītēja.
 Tālr. 20219102.

Piedāvā darbu

Nepieciešami STRĀDNIEKI darbam
 mežā. Ar inventāru nodrošina.
 Samaksa pēc vienošanās.
 Tālr. 22044458.

Sakopšanas talka

20.oktobrī plkst. 9.00 SUDARBES kapu sakopšanas talka.

Pateicība

Sirsniģi pateicības vārdi Viļakas Vissvētākās Jēzus Sirds draudzes prāvestam Guntaram Skutelam, ērģelniecei Initai, piekalpotājam Vitālijam, psalmu dziedātājam, ģimenes ārstu praksei, apbedīšanas birojam "Smiltājs", aprūpes centram "Viļaka", ziedu salonam "Orhideja", Elvirai, Ainai, Anitai, Aijai par garšīgo bērnu mielastu, aprūpētāji Ilutai, medmāsai Anniņai, Ainai un Aivaram, Lienei, Laimai, Svetai, visiem radiņiem, draugiem un kaimiņiem, pavadot mīļo māmiņu, vecmāmiņu, vecvecmāmiņu **Malvinu Lapšāni** mūžības ceļā.
 MEITAS UN MAZBĒRNU ĢIMENES

Abonēji

Vaduguni

Līdzjūtības

"Спасибо!" – то малое и незаметное, что можем мы вам, Учитель, за ваше терпенье, труд беззаветный... Спасибо, что мир мы с Вами сумели познать. Скорбим вместе с семьей, близкими, учениками, потеряв Учителя –
КЛАРУ ИОСИФОВНУ КУЗНЕЦОВУ.
 Выпускники Балвской средней школы 1987 года

Paliks dzīvības vidū tavs darbigais gājums, Jo tik auglīgu mūžu jau neizdzēs rietis, Un caur darbiem un bērniem būs turpinājums Tai saulainai gaitai, ko beidzi tu iet.
 (K.Apskrūma)
 Izsakām visdziļāko līdzjūtību **meitai Irai, dēlam Igoram ar ģimenēm un pārējiem tuviniekiem, pavadot mūžības ceļā**
KLĀRU KUZNECOVU.
 Raiņa 37.mājas iedzīvotāji

Dusi saldi zemes klēpī, Lai tev sapņu nepietrūkst. Mīļās rokas ziedus noklās, Un tev silti vienmēr būs.
 Lai klusa līdzjūtība un mīrinājuma vārdi dod spēku un atbalstu
Tatjanai Aleksejevai ar ģimeni, TĒTI mūžībā pavadot.
 Svetlana, Sergejs

Mijš cilvēks neaiziet, Viņš tikai pārstāj līdzās būt, Viņš paliek dziļi, dziļi sirdī Par avotu, kur mūžam spēku smelt.
 (S.Kaldupe)
 Kad pa rudens čaukstošajām lapām aiziet mūžībā **TĒTIS**, izsakām patiesu līdzjūtību **Tatjanai Aleksejevai ar ģimeni.**
 2.iecejas kaimiņi Brīvības ielā 73

Paldies tev, tēt, par mūža gadiem ilgiem, Par tavu mīlestību, kurā sildīties bij ļauts. Caur naktīm zvaigžņotām un rasas rītiem zilgiem Pie tevis steigties sirds vēl nemītīgi sauks.
 Vispatiesākā līdzjūtība **Tatjanai ar ģimeni**, tēvu un labo kaimiņu **PĀVELU FROLOVU** pavadot mūžībā.
 Mājas 2.iecejas kaimiņi

Mani mīļie, es pie jums vēl būšu, Sniega pārslā, ziedā, rasas lāsē, Saulē, vējos, dziesmās, jūsu mūžos:
 Dzīve beidzas, mīlestība – nē. Izsakām līdzjūtību **Diānai Šmitei ar ģimeni, MĀMIŅU** mūžības ceļā pavadot.
 27-dzīvokļu mājas iedzīvotāji Semenovā

Aiziet saule vakarā, Nomirst mana māmuliņa; Saulīt balta gan uzlēca, Māmuliņa neatnāca.
 Izsakām līdzjūtību **Diānai Šmitei, MĀMIŅU** kapu kalniņā guldot.
 Nora, Vilis

Atvadu vārdi

Gaisma, kas cilvēkā dzīvo, Un siltums, ko izstaro sirds, Tas nezūd, tas paliek un mirdz.

Ši gada 12.oktobrī 84 gadu vecumā mūžībā devusies skolotāja KLĀRA KUZNECOVA.

Klāra Kuzņecova dzimusi 1938.gada 29.augustā Baltkrievijā, Vitebskas apgabala Lepeņas pilsētā. Bērniņu un jauniņu pavadījusi Rēzeknē. Pēc Daugavpils pedagoģiskā institūta beigšanas, kur ieguvusi ķīmijas un bioloģijas skolotāja specialitāti, darba gaitas uzsākusi Kuldīgā. Tur viņa satika savu dzīvesdraugu Aleksandru, ģimenē piedzima divi bērni – Igors un Irina.

1976.gadā ģimene pārcēlās uz Balviem, un Klāra Kuzņecova sāka strādāt par audzinātāju pagarinātās dienas grupā, bet no 1982.gada līdz 2009.gadam bija ķīmijas skolotāja un audzinātāja daudzām klasēm toreizējā Balvu 2.vidusskolā. Kolēģi un skolēni viņu atceras kā zinošu un principiālu pedagogu, atklātu un interesantu cilvēku.

Klāra bija daudzpusīgs cilvēks ar plašu redzesloku. Viņa daudz lasīja, ceļoja, izzināja un atklāja ko jaunu sev un savai ģimenei, mīlēja savus bērnus un mazbērnus, patika daba un darbošanās dārzā. Viņa bija brīnišķīga namamāte- lieliski gatavoja un viesmīlīgi savās mājās uzņēma ciemiņus. Bija pārpilna ar optimismu un nākotnes plāniem...

Pavadot mūžības ceļā skolotāju Klāru Kuzņecovu, izsakām visdziļāko līdzjūtību ģimenei.

BALVU 2.VIDUSSKOLAS KOLĒĢI UN SKOLĒNI, BALVU SĀKUMSKOLAS SAIME

Ir sāpes, ko nevar dalīt uz pusēm, Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu... Nostājas blakus tev draugi un klusē Kaut vai tā, lai tev palīdzētu. Māmiņas mīlestība ir dzīva mūžīgi. Diāna, mēs esam Tev blakus, mīļo māmiņu INTU MOROZU pavadot. Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem.
 Ločmelišu ģimene

Lai mātes mīlestība paliek dziļi sirdī, Par avotu, kur mūžam spēku smelt. Klusa un patiesa līdzjūtība Diānai Šmitei un visiem tuviniekiem, MĀMIŅU mūžības ceļā pavadot.
 Kaimiņi: Maruta, Aija, Loginu ģimene

Tā aiziet mūsu mīļie, Aiziet no ikdienas rūpēm Mierā un klusumā prom. Paliek vien dvēseles gaisma, Kur mums atmiņās kavēties. Lai mūsu klusa līdzjūtība un mīrinājuma vārdi dod spēku un atbalstu Diānai Šmitei un tuviniekiem, māmiņu INTU MOROZU mūžības ceļā pavadot.
 Zelma ar ģimeni

Cik tukšs un kluss nu kaktiņš, vecmāmiņ, Kurš varēs tavā vietā stāt, Kurš grūtā brīdī pienāks klāt, Nevienš tik tuvs vairs nebūs, vecmāmiņ. Skumju un atvadu brīdī mīrinājuma vārdi Madarai Šmitei un tuviniekiem, pavadot mūžībā VECMĀMIŅU.
 Draudzenes Agneses ģimene

Lapa nobira dzīvības kokam, Mūžības vēji nu klēpī to nes. Tur, kur debesu mājokļos tālos Salido cilvēku dvēseles. Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība Mičuļu ģimenei, STANISLAVU mūžības ceļā pavadot.
 Spirģu, Tučānu, Dimitrijevu ģimenes

Tā jau katra gaita – vienreiz kaut kur stājas, Zaļās velēnas pāri klājas... Arī tās ir mājas – mūža mājas. Skumju brīdī izsakām līdzjūtību Pēterim Mičulim un tuviniekiem, brāli STANISLAVU MIČULI mūžībā pavadot.
 Janinas un Olgas ģimenes, Emerita, Alīda

Mani mīļie, es pie jums vēl būšu, Sniega pārslā, čukstā, rasas lāsē, Saulē, vējos, dziesmās, jūsu mūžos:
 Dzīve beidzas, mīlestība – nē. Skumju un atvadu brīdī mūsu patiesa līdzjūtība **Ingridai Krampānei ar ģimeni, pavadot MĀTI** mūžībā.
 Mājas 4.iecejas kaimiņi, Maldra, Anna, Māris, Emerita

Mans sliekšanās velti tavas kājas gaida pār sevi pārkāpjam, Un manā istabā viens stūrītis klusi raud, Viņš raud, kā pamests raud – bez asarām. (Apsesdēls) Mūsu patiesa līdzjūtība Intai Kravalei ar ģimeni un pārējiem tuviniekiem, VALĒRIJU mūžībā pavadot.
 Elga, Gatis

Ak, aiziet tomēr nebija vēl laiks, Bet sēru sveces tev jau apkārt degtas, Uz laikiem mūžīgiem tev acis segtas, Kaut saule spīd, kaut laistās rudens zelts. Sāpju brīdī esam kopā ar Mariju Skabu un viņas ģimeni, pavadot kapu kalniņā pašu tuvāko un MĪĻĀKO CILVĒKU.
 Sieviešu biedrība "Vaivariņi"

Cilvēka dzīvei ir zvaigznes gājums- Tā iemirdzas un nodziest, Paliek klusums, neizteikti vārdi... Skumju brīdī esam kopā ar Jums, vīru, tēvu, brāli VALĒRIJU SEMJONOVU aizsaulē aizvadot.
 Guntis

Vaduguns
 INĻĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
 Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
 LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
 TEĀTRA IELĀ 8
 BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
 A.S. SEB BANKA
 Nr. LV21UNLA0024000467345,
 kods UNLALV2X
 Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
 Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstu atbild to autors.

REKLĀMA, SLUDINĀJUMI
 D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850
 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T. 26707934;
 Z.LOGINA - T. 29203754; I.ZINKOVSKA - T. 28319682;
 M.SPRUDŽĀNE - T. 27832538; I.TUŠINSKA - T. 27145837;
 A.LOČMELIS - T. 26665086. KOREKTORE S.GUGĀNE
 GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200
 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
 Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
 mājaslapa: vaduguns.lv
Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns", R.KACĒNS
 Iespēsts SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28
TIRĀŽA - 2440